

Komisja
Europejska

PANORAMA

Wszystko o europejskiej polityce regionalnej i miejskiej

LATO 2020 / Nr 73

**Emilia-Romania
Na drodze
ku bardziej
inteligentnej
przyszłości**

PRZECIWDZIAŁANIE
PANDEMII COVID-19

ROLA PROGRAMU
INTERREG
W EUROPEJSKIM
ZIELONYM ŁĄDZIE

Polityka
regionalna
i miejska

PANORAMA

SPIS TREŚCI

WSTĘP: Elisa Ferreira, europejska komisarz ds. spójności i reform.....	3
POLITYKA SPÓJNOŚCI W OBLICZU PANDEMII COVID-19: wprowadzenie środków nadzwyczajnych, aby chronić życie i dorobek obywateli UE.....	4
FUNDUSZE UE POMAGAJĄ PRZEDSIĘBIORCOM PRZETRWAĆ PANDEMIĘ KORONAWIRUSA: instrumenty i inicjatywy finansowe na miarę nowych potrzeb.....	14
PUNKT DANYCH: inwestycje w ochronę zdrowia i dobrostanu priorytetami polityki spójności.....	16
INTERREG, ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ I EUROPEJSKI ZIELONY ŁĄD: wspólne pokonywanie współczesnych wyzwań, takich jak zmiana klimatu.....	18
MACEDONIA PÓŁNOCNA DOŁĄCZA DO STRATEGII UE NA RZECZ REGIONU MORZA ADRIATYCKIEGO I MORZA JOŃSKIEGO: wzmacnianie współpracy i dialogu między regionami.....	24
EMILIA-ROMANIA: pełne wykorzystanie funduszy UE i potencjału regionu do wspierania innowacyjnego, inteligentnego rozwoju z myślą o przyszłych pokoleniach.....	26
KAŻDA FOTOGRAFIA TO OSOBNA HISTORIA: prezentacja zwycięskich prac w konkursie na pocztówkę #EUinmyRegion.....	36
#EUREGIONSWEEK – TRZY W JEDNYM: główne wydarzenie DG REGIO potrwa dłużej, tym razem w formie wirtualnej i fizycznej.....	38
WASZYM ZDANIEM: miasta odegrają ważną rolę w społecznej i gospodarczej odbudowie UE.....	39
AUDYTORZY ZAPEWNIĄ RZETELNOŚĆ W ZARZĄDZANIU FUNDUSZAMI ESI: zarządzanie funduszami jako wspólna odpowiedzialność audytorów z Komisji i z państw członkowskich.....	40
MAPY: migracje ludności w obrębie UE i między regionami.....	42
PROJEKTY: sylwetki udanych projektów z Irlandii, Irlandii Północnej, Europy Środkowej, Belgii i Niderlandów.....	44

4

18

24

26

36

44

WSTĘP

Od służb interwencyjnych po zielony wzrost: polityka spójności wspiera proces odbudowy na każdym etapie

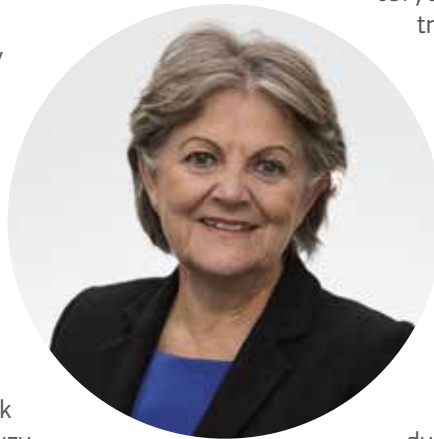
Kilka ostatnich miesięcy było trudnym okresem dla nas wszystkich. Sercem jestem z tymi osobami, które w tym czasie straciły pracę lub nie mogły „normalnie” żyć, a przede wszystkim łączę się w bólu z każdym, kto zachorował lub stracił bliską osobę.

Mimo że jest to moment próby, możemy też liczyć na wsparcie – polityka spójności, którą czasami uważa się za zbyt opieszłą i skomplikowaną, w dobie kryzysu okazała się szybka i prosta. Za pośrednictwem inicjatywy inwestycyjnej w odpowiedzi na koronawirusa w łatwy sposób mogliśmy zmienić przeznaczenie jeszcze nieprzydzielonych środków finansowych z bieżących programów. Dzięki temu już od kwietnia dostępne były zarówno respiratory, jak i maseczki, a przedsiębiorcy i pracownicy uzyskali pomoc. Szybko mobilizując nawet 50 mld euro, byliśmy dla Europy niczym służby interwencyjne spieszące jej z pomocą w czasie kryzysu.

Nic więc dziwnego, że polityka spójności stała się filarem historycznych działań podejmowanych przez Europę w odpowiedzi na pandemię. Za pośrednictwem unijnego instrumentu odbudowy „Next Generation EU” Komisja przydzieliła dodatkowe 750 mld euro na długoterminowy budżet Unii na lata 2021–2027. Niezmiennie uważam, że solidarność i konwergencja powinny znaleźć się w centrum procesu odbudowy. Cieszę się, że ślady „DNA spójności” można znaleźć w całym proponowanym pakiecie – zarówno w samych celach, jak i w metodach ich osiągnięcia.

Propozycje obejmują zupełnie nowe środki na politykę spójności. Na przykład w ramach inicjatywy REACT-EU obecne programy polityki spójności zostaną zasilone dodatkową kwotą 55 mld euro, która zostanie przydzielona w zależności od powagi kryzysu w poszczególnych krajach, a także od względnego dobrobytu w danym kraju. REACT-EU stanowi nowy cel tematyczny, ukierunkowany na zakończenie kryzysu

i rozpoczęcie odbudowy. W praktyce inicjatywa ta będzie nie tylko wspierać najbardziej dotknięte sektory – w tym ochrony zdrowia, turystyki i kultury – ale również pomoże w jednoczesnym procesie transformacji. Nie jest to jednak nowy kierunek polityki, ale raczej bufor bezpieczeństwa, który pomoże nam przetrwać kryzys związany z pandemią COVID-19, abyśmy mogli w najbliższej przyszłości powrócić do naszego celu długoterminowego: konwergencji terytorialnej w drodze zielonej i cyfrowej transformacji w każdym regionie.

Jedną z propozycji jest też pięciokrotne zwiększenie budżetu nowego Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji – z 7,5 do 40 mld euro. Zaproponowaliśmy również zmiany w długoterminowych programach polityki spójności w celu wsparcia tych gałęzi gospodarki, które najbardziej ucierpiały, jednocześnie zapewniając państwom członkowskim większą elastyczność, jeśli chodzi o przesuwanie środków między różnymi funduszami spójności.

Łącznie zmiany te oznaczają prawie 100 mld euro dodatkowych środków udostępnionych w ramach bieżących i przyszłych programów polityki spójności. Z całego serca dziękuję wszystkim, którzy przyczynili się do przygotowania tych zmian w tak szybkim tempie. Najpierw musimy się jednak upewnić, że są one właściwie wdrażane i przyniosą efekty odczuwalne przez obywateli UE.

Co ważne, sami zaczynamy wdrażać zasady zielonej transformacji, o której tyle mówimy – jest to ostatnie drukowane wydanie magazynu *Panorama*, po czym będzie się on ukazywał wyłącznie w formie elektronicznej.

Przyjemnej lektury! Korzystając z okazji, życzę wszystkim dużo zdrowia. Dbajcie o siebie tego lata! ■

Elisa Ferreira
Europejska komisarz ds. spójności i reform

Polityka spójności w obliczu pandemii COVID-19

Europa znalazła się w epicentrum pandemii koronawirusa, co postawiło Unię Europejską przed wyzwaniem na niespotykaną dotąd skalę. Chociaż kraje na całym kontynencie powoli zdejmują blokady gospodarcze, problemem, który pozostanie, będą długoterminowe skutki tego globalnego kryzysu dotyczącego zdrowia publicznego. W związku z tym polityka spójności i współpraca terytorialna odegrają kluczową rolę w zwiększeniu zdolności Europy do przezwyciężenia kryzysu wraz z jego dramatycznymi skutkami.

Unia podjęła nadzwyczajne środki w celu ochrony życia i dorobku Europejczyków, udzielając wsparcia we wszystkich możliwych obszarach, aby pomóc państwom członkowskim w zapewnieniu bezpieczeństwa swoim obywatelom. Odpowiedź struktur unijnych obejmowała działania mające na celu zarówno złagodzenie bezpośredniego negatywnego wpływu sytuacji kryzysowej, jak i opracowanie odpowiednich przepisów oraz planów odbudowy umożliwiających Europie przezwyciężenie tych trudności. Obecne wsparcie jest niezwykle różnorodne, od pomocy w organizacji powrotów do ojczyzny obywateli pozostawionych za granicą, aż po wprowadzenie tymczasowych środków w celu zapewnienia maksymalnej elastyczności przepisów UE w zakresie pomocy państwa.

W maju 2020 roku Komisja Europejska przedstawiła projekt kompleksowego planu odbudowy dla Europy w ramach wieloletnich ram finansowych (WRF). Plan ten ma zmobilizować niebagatelną kwotę 2,4 bln euro, aby pomóc państwom członkowskim wyrównać poniesione niedawno straty i wprowadzić zasadnicze zmiany z myślą o przyszłości. Dokładniej rzecz ujmując, umożliwi on ukierunkowanie inwestycji w odbudowę w taki sposób, aby przyczyniły się do stworzenia sprawiedliwej, niewykluczającej, cyfrowej, zielonej i bardziej odpornej Europy.

Finansowanie przyszłości

Zgodnie z oczekiwaniami kolejny długoterminowy budżet UE na lata 2021–2027 ma być zwiększony, aby lepiej zaspokajał potrzeby wynikające z proponowanego planu – zmieniony wniosek Komisji Europejskiej zawiera budżet w wysokości 1 850 mld euro. Połączono w nim przewidywany długoterminowy budżet w wysokości 1 100 mld euro z dodatkową kwotą 750 mld euro, która zostanie uruchomiona w ramach nowego, tymczasowego instrumentu Next Generation EU, który jest nadzwyczajnym funduszem zasilanym ze środków pozyskanych na rynkach finansowych.

Ogromne inwestycje przewidziane w planie odbudowy mają być zrealizowane za pomocą różnych instrumentów, wśród których wiodącą rolę odgrywa inicjatywa REACT-EU (Wsparcie na rzecz odbudowy służącej spójności oraz terytoriom Europy).

Proponowany dla tej nowej inicjatywy budżet wynosi 55 mld euro. Zostanie on rozdzielony w formie dodatkowego finansowania mającego na celu uzupełnienie puli środków prze-

Unijna inicjatywa inwestycyjna „plus” w odpowiedzi na koronawirusa (CRII+)

Elastyczność wykorzystania funduszy strukturalnych

Między funduszami, regionami i tematami; współczynnik dofinansowania wynoszący 100%

Lepsza ochrona najbardziej potrzebujących
Pomoc żywnościowa i podstawowa pomoc materialna świadczone w formie elektronicznych voucherów

Wsparcie dla kluczowych sektorów

Dodatkowe działania i zwiększona elastyczność, aby pomóc branżom: rolno-spożywczej, rybołówstwa oraz produkcji żywności pochodzenia morskogo

znaczonych na takie fundusze jak EFRR, EFS i Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). Wsparcie to jest przeznaczone dla tych regionów i państw członkowskich, które najbardziej ucierpiały w wyniku pandemii. Obszary te odniosą również korzyści z planowanych zmian w ogólnych założeniach polityki spójności, które ułatwią im wyjście z kryzysu – obejmują one zwiększone wsparcie dla pracowników, jak również działania na rzecz walki z bezrobociem wśród młodzieży i ubóstwem dzieci.

Kolejnym udogodnieniem zaproponowanym dla polityki spójności po 2020 roku, na którym skorzystają państwa członkowskie, jest zwiększenie możliwości transferu środków między funduszami UE. Wynika to z nieustającego zaangażowania Unii w promowanie konkurencyjności gospodarczej w oparciu o badania naukowe i innowacje, dążenie do pełnej transformacji cyfrowej oraz wdrożenie Europejskiego Zielonego Ładu i Europejskiego filaru praw socjalnych. Biorąc pod uwagę ten szerszy kontekst, plany dla polityki spójności w ramach zmienionego wniosku dotyczącego budżetu długoterminowego kładą większy nacisk na poprawę odporności systemów opieki zdrowotnej oraz wykorzystanie potencjału kultury i turystyki.

Podjęcie wyzwania

Koncepcja dotycząca zwiększonej elastyczności w zakresie ponownego alokowania środków została wcześniej ustanowiona w ramach inicjatywy inwestycyjnej „plus” w odpowiedzi na koronawirusa (CRII+), która obejmuje również tymczasową zmianę zasad współfinansowania programów polityki spójności. Zmiany te pozwalają UE na finansowanie w całości działań

podejmowanych przez państwa członkowskie w związku z kryzysem w ciągu roku obrachunkowego 2020–2021.

Podobny wyjątek dotyczy funduszu FEAD, w przypadku którego szereg zasad dostosowano do nowych okoliczności. Pakiet CRII+ obejmuje również zmiany Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego.

Inicjatywa CRII+ została uruchomiona w celu uzupełnienia pierwotnej inicjatywy inwestycyjnej w odpowiedzi na koronawirusa (CRII), ustanowionej w marcu 2020 roku. Pakiet CRII pozwolił na udostępnienie kwoty 37 mld euro, która nie była jeszcze przydzielona w ramach polityki spójności, na potrzeby wsparcia dla państw członkowskich.

Dało to również państwom członkowskim możliwość przeznaczenia funduszy spójności na wydatki związane z pandemią COVID-19, na przykład na inwestycje w systemy opieki zdrowotnej. Instrument REACT-EU będzie się opierał na zasadach ustanowionych w ramach tych dwóch bliźniaczych inicjatyw. ➤

NIEZWYKLE UŻYTECZNE MOBILNE PUNKTY MEDYCZNE

Mieszkańcy portugalskich gmin Condeixa-a-Nova i Montemor-o-Velho w regionie Coimbra wkrótce będą mogli korzystać ze wsparcia mobilnych punktów medycznych. Dzięki realizacji projektu współfinansowanego ze środków EFRR do użytku oddano dwa w pełni wyposażone pojazdy dla zespołów oferujących opiekę zdrowotną oraz wsparcie psychologiczne i socjalne.

Ta nowa interdyscyplinarna usługa skierowana jest przede wszystkim do osób, rodzin i grup znajdujących się w trudnym położeniu. Na początku będzie ona oferowana w ramach działania pilotażowego, a jej szersze wdrożenie planowane jest na późniejszym etapie.

<https://europa.eu/!br93KY>

Trzecia zmiana dokonana w ramach pakietu CRII polega na umieszczeniu kryzysów dotyczących zdrowia publicznego na liście sytuacji wyjątkowych objętych zakresem Funduszu Solidarności UE (FSUE), który został utworzony w 2002 roku w odpowiedzi na katastrofalne powodzie w Europie Środkowej. Jego celem jest niesienie pomocy regionom europejskim w przypadku klęski żywiołowej. Do chwili obecnej taką pomoc, o łącznej wartości przekraczającej 5,5 mld euro, otrzymały 24 europejskie kraje.

Uznanie poważnych sytuacji nadzwyczajnych dotyczących zdrowia za przypadki, w których można poprosić o wsparcie z FSUE, pozwala nie tylko państwom członkowskim, ale także krajom uczestniczącym obecnie w negocjacjach w sprawie przystąpienia do UE na ubieganie się o dofinansowanie wydatków publicznych związanych z kryzysem.

Oczywiście, w przypadku COVID-19 należy spełnić kryteria dotyczące wsparcia z FSUE, tj. wydatki muszą przekraczać 0,3% udziału w dochodzie narodowym brutto danego kraju lub całkowitą kwotę 1,5 mld euro (w cenach z 2011 roku) w ciągu czterech miesięcy od podjęcia przez państwo pierwszego publicznego działania w celu zaradzenia kryzysowi.

Kraje ubiegające się o tę pomoc zostały zaproszone do złożenia swoich wniosków do 24 czerwca 2020 roku. Zgodnie z założeniami na 2020 rok wsparcie z FSUE wyniesie ogółem nawet 800 mln euro.

Wreszcie dodatkową pomoc oferuje też nowy instrument wsparcia w sytuacjach nadzwyczajnych (ESI), którego budżet wynoszący 2,7 mld euro uzupełnia inne instrumenty UE. Dzięki temu zwiększona zostanie zdolność Unii do bezpośredniego reagowania w sytuacjach kryzysowych, na przykład poprzez ułatwienie transgranicznego transportu pacjentów ze szczególnie dotkniętych obszarów do szpitali dysponujących odpowiednimi zasobami.

Współpraca terytorialna nigdy nie była tak ważna

Wybuch pandemii COVID-19 wystawił na próbę wszystkie aspekty naszego codziennego życia – w tym również projekty współpracy terytorialnej w regionach, które od dziesięcioleci nie borykały się z tak poważnymi wyzwaniami.

POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA ZDROWOTNEGO

Środki ochrony indywidualnej dla personelu pięciu placówek medycznych przyjmujących pacjentów z podejrzeniem zakażenia lub potwierdzonym zakażeniem wirusem SARS-CoV-2, jak również maseczki dla mieszkańców regionu zostały zapewnione dzięki realizacji polskiego projektu współfinansowanego z funduszy polityki spójności. Celem tej inicjatywy jest zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców województwa łódzkiego. W ramach projektu upowszechniono również informacje na temat zalecanego stosowania maseczek oraz zasad higieny.

W regionie uruchomiono też inną inicjatywę wspierającą służbę zdrowia, dzięki której zakupiono niezbędny sprzęt medyczny – m.in. 79 respiratorów i 34 karetki pogotowia, aparaturę rentgenowską, EKG, USG i anestezjologiczną, a także kardiomonitoring, defibrylatory, pompy infuzyjne, pulsoksymetry i spirometry oraz dodatkowe wyposażenie, takie jak sprzęt odkażający, materace czy mydło.

<https://europa.eu/!Uh99MV>

LOKALNE „MIEJSCA SPOTKAŃ” DOSTĘPNE PRZEZ INTERNET

Życie społeczne we francuskiej miejscowości Lille w okresie przymusowej izolacji zostało poważnie zakłócone. Projekt rozpoczęty w 2017 roku, mający na celu połączenie ośmiu domów kultury zlokalizowanych na terenie tego miasta, pozwolił im kontynuować działalność pomimo zamkniętych drzwi. Dzięki inwestycjom w rozwiązania cyfrowe umożliwił on świadczenie usług przez internet lub telefon, wspierając tym samym działalność tych ośrodków na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców i zwiększenia ich zaangażowania.

Domy kultury promują innowacje społeczne i mediacje, a ich nadrzędnym celem jest umacnianie więzi społecznych i wspieranie wspólnych inicjatyw. W ramach tego projektu placówki nawiązują współpracę również z ośrodkami w całym regionie, dzieląc się z nimi swoimi metodami działania. Całkowity budżet projektu wynosi 350 000 euro, przy czym środki w wysokości 210 000 euro zostały pozyskane z EFRR.

<https://europe-en-hautsdefrance.eu/mon-centre-social-a-la-maison/>

ŁĄCZENIE PRODUCENTÓW I DOSTAWCÓW ŚRODKÓW OCHRONY INDYWIDUALNEJ

Czy produkujesz tkaniny na potrzeby sektora ochrony zdrowia? A może chcesz zakupić maseczki, fartuchy medyczne lub podobne wyposażenie? Jeśli tak, teraz możesz skorzystać z bazy danych, która gromadzi informacje na temat producentów i nabywców tego typu produktów. Powstała ona dzięki finansowaniu przez UE projektowi TEX-MED ALLIANCES, realizowanemu w ramach programu ENI CBC MED.

Pierwotnym celem projektu było stworzenie możliwości zawierania transgranicznych „sojuszy” przez prywatne firmy z sektora tekstylnego. Obecnie zespół projektu prowadzi badanie dotyczące potencjału przemysłowego (Egiptu, Grecji, Włoch, Jordanii, Palestyny, Hiszpanii i Tunezji) w zakresie produkcji środków ochrony indywidualnej, takich jak maski samofiltrujące i rękawice ochronne.

W planach jest też stworzenie mapy różnych podmiotów i uszeregowanie ich według głównego przedmiotu działalności. „Nasze regiony dysponują wiedzą specjalistyczną w wielu różnych dziedzinach”, mówi kierująca projektem Monica Olmos. „Dobrym rozwiązaniem może być połączenie zasobów – na przykład produkcja masek filtrujących w Tunezji przy użyciu tkanin wytworzonych w Hiszpanii lub we Włoszech”.

<http://www.enicbcmmed.eu/projects/text-med-alliances>

Interreg

30 years together

WSPÓLNE DZIAŁANIA NA PÓŁNOCY

Kiedy prawie wszystkie kraje w Europie zamknęły swoje granice i gospodarki, grupa ekspertów z programu „Peryferia Północne i Arktyka” (NPA) postanowiła rozpocząć współpracę z myślą o zgłębieniu potencjalnych działań, jakie można by podjąć w odpowiedzi na pandemię koronawirusa.

Grupa reagowania ds. COVID-19 z ramienia NPA to nieformalna grupa ekspertów, którzy uczestniczyli w projektach NPP lub NPA dotyczących e-zdrowia bądź nimi kierowali. Inicjatywa ta bardzo szybko przyciągnęła 40 zainteresowanych specjalistów w dziedzinie zdrowia (lekarzy, kadrę kierowniczą z sektora ochrony zdrowia i specjalistów ds. technologii cyfrowych) z siedmiu krajów Europy Północnej realizujących program NPA. Celem projektu jest zbadanie szeregu aspektów kryzysu, w przypadku których wspólna reakcja może być efektywna, takich jak kwestie kliniczne, związane ze zdrowiem i dobrostanem, technologiczne, a także reakcje społeczne oraz skutki gospodarcze.

<http://www.interreg-mpa.eu/covid-19/mpa-covid-19-response-group/>

Interreg

30 years together

TRANSGRANICZNE WSPARCIE DLA FRANCUSKICH PACJENTÓW

Niemcy, Luksemburg i Szwajcaria przygotowały ponad 100 miejsc w szpitalach dla poważnie chorych pacjentów z francuskiego regionu Grand Est, który bardziej niż inne ucierpiał z powodu pandemii.

SHG-Kliniken Völklingen w Niemczech przyjęła pacjentów z COVID-19 z Francji, których stan był krytyczny. Szpital z Wielkiego Regionu obejmującego Niemcy, Belgię, Francję i Luksemburg jest beneficjentem kilku projektów współpracy transgranicznej Interreg wspieranych przez UE, między innymi SANTRANSFOR i COSAN.

Fédération des hôpitaux luxembourgeois (federacja szpitali luksemburskich), która obecnie zrzesza 10 szpitali i klinik specjalistycznych z siedzibą w Luksemburgu, zmobilizowała swoich członków do przyjmowania pacjentów z Francji i Wielkiego Regionu. Podobną inicjatywą wykazał się szpital dla francusko-hispańskiego historycznego regionu Cerdagne/Cerdaña, położony na granicy tych dwóch krajów, w którym leczono pacjentów z COVID-19 z Francji i Hiszpanii.

<https://bit.ly/2047UYO>

Interreg **30** years together

OKRĘG TELEORMAN SZYKUJE SIĘ DO WALKI Z EPIDEMIA

W rumuńskim okręgu Teleorman szpital gminny „Caritas” w Roşiorii de Vede został wyznaczony jako szpital pomocniczy dedykowany dla pacjentów z COVID-19. Żeby pomóc w przygotowaniu szpitala Caritas na wypadek dużego napływu pacjentów w stanie krytycznym, Szpital Miejski w Zimnicei pożyczył mu dwa automaty do iniekcji, trzy monitory funkcji życiowych i jeden aparat do znieczulenia ogólnego.

Sprzęt ten został powierzony szpitalowi Caritas do czasu wyleczenia wszystkich pacjentów z COVID-19. Został on zakupiony w ramach projektu ROBG-174 „Your health matters! – Modernizacja szpitali w Zimnicei i Swisztowie”, współfinansowanego ze środków programu Interreg V-A Rumunia–Bułgaria

<https://bit.ly/3ghx0Eo>

Interreg

30 years
together

Kilka państw członkowskich zamknęło swoje granice praktycznie z dnia na dzień. Mimo że kierowała nimi ostrożność, te precedensowe decyzje stały się źródłem problemów dla wielu segmentów gospodarki, a w niektórych regionach spowodowały, że określone sektory znalazły się na krawędzi bankructwa.

Obywatele UE obudzili się w świecie, w którym wolności, które tak długo uważali za pewnik – zwłaszcza europejską tożsamość i swobodę przemieszczania się – zostały zawieszono.

W odpowiedzi na tę sytuację Komisja Europejska podkreśliła znaczenie równego traktowania pracowników transgranicznych i wydała specjalne wytyczne mające zapewnić ciągłość świadczenia usług publicznych na obszarach przygranicznych. Ponadto, pomimo bardzo ograniczonych uprawnień UE w dziedzinie zdrowia publicznego, Komisja Europejska zachęciła władze krajowe, regionalne i lokalne do współpracy w zakresie opieki zdrowotnej.

To zobowiązanie do wzajemnej pomocy spełnia oczekiwania obywateli UE. Reakcja na kryzys wywołany COVID-19 pokazuje imponującą zaradność, pomysłowość i solidarność Europejczyków, po raz kolejny udowadniając, że współpraca teryto-

rialna nie jest jedynie niezobowiązującym dodatkiem, ale czymś, na co czekają obywatele i co w wielu przypadkach jest niezbędne do zapewnienia im bytu.

Projekty finansowane w ramach programu Interreg, takie jak te prezentowane w niniejszym artykule, w sposób spontaniczny pomogły w rozwiązaniu kwestii zdrowotnych i gospodarczych pandemii zarówno w UE, jak i na jej granicach zewnętrznych.

Razem silniejsi

Wyraźne dowody na solidarność UE i chęć współpracy można znaleźć w całej Europie, a także poza nią. W ramach niedawnego francusko-niemieckiego porozumienia na rzecz europejskiej unii zdrowia postulowano ściślejszą koordynację opieki nad pacjentami intensywnej terapii oraz wsparcie wspólnych działań badawczo-rozwojowych w zakresie szczepionek i leków. Ponadto wezwano do ustanowienia europejskiej tarczy ochronnej w dziedzinie leków i wyrobów medycznych w celu utworzenia puli zasobów, która miałaby być gwarancją ciągłości łańcucha dostaw, eliminując tym samym ograniczenia na granicach wewnętrznych.

TECHNOLOGIE INFORMATYCZNE W SŁUŻBIE SOLIDARNOŚCI

Łączenie obywateli szukających pomocy z siecią, która ją zapewnia, rozwiązuje wiele problemów. Strona internetowa i aplikacja mobilna opracowane w ramach polskiego programu „Dobre Wsparcie” są dedykowane zarówno osobom, które wymagają pomocy, jak i służbom i osobom, które jej udzielają. W 2019 roku system ten zdobył prestiżową nagrodę REGIOSTARS za najbardziej innowacyjne narzędzie IT w dziedzinie usług społecznych. Na program Dobre Wsparcie składają się cztery elementy:

- Dobra Opieka – narzędzie wspierające usługi opieki, które pomagają potrzebującym w organizacji pracy w domu;
- Dobry Opiekun – aplikacja mobilna pozwalająca opiekunom dowiedzieć się, kiedy, gdzie i przez kogo są potrzebni, i oznaczyć wybrane zadania jako ukończone;
- Dobry Sąsiad – system, w którym obywatele mogą się zarejestrować, aby poprosić o pomoc lub ją zaoferować w przypadku takich zadań jak zakup leków czy wyrowadzenie psa;
- Dobra Rodzina – oferuje wirtualny przycisk SOS na smartfonach użytkowników; kiedy jest on aktywowany, do sześciu wyznaczonych osób automatycznie wysyłane jest powiadomienie.

Ta niezwykle użyteczna aplikacja na czas trwania pandemii COVID-19 została udostępniona za darmo, przede wszystkim po to, by wesprzeć osoby potrzebujące pomocy w warunkach samoizolacji.

<https://goodsupport.eu>

Ponadto uczestnicy tej inicjatywy opowiedzieli się za uwzględnieniem transgranicznej strategii dotyczącej pandemii, jako priorytetu, w traktacie z Akwizgranu zawartym między Francją a Niemcami. W deklaracji podkreślono też, że brak współpracy w zwalczaniu wirusa osłabiłby istotę idei stojącej za europejskim projektem. I odwrotnie, wspólne działania zmierzające do sukcesu stanowiłyby prawdziwą wartość dodaną współpracy, za co zostałyby zauważona i doceniona przez obywateli. ■

WIĘCEJ INFORMACJI

Koronawirus – reakcja UE: https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response_pl

Włochy i Słowenia wspólnie walczą ze skutkami pandemii koronawirusa

W ciągu ostatnich kilku miesięcy pandemia koronawirusa zmieniła wiele obszarów naszego codziennego życia. Kierując się względami bezpieczeństwa zdrowotnego, duża liczba krajów UE wprowadziła ograniczenia na swoich granicach.

Ograniczenia te nigdzie nie są tak ewidentne, jak na granicy między Włochami a Słowenią. Po II wojnie światowej terytorium wokół miasta Gorycja zostało podzielone między Włochy i Jugosławię (obecnie: Republika Słowenii), przy czym stare miasto (Gorycja) pozostało we Włoszech, a nowe (Nova Gorica) rozwinęło się po drugiej stronie granicy.

Te dwa miasta, oddzielone niegdyś „miękką” żelazną kurtyną (jako że Jugosławia była przez 57 lat krajem socjalistycznym, choć nie należała do Układu Warszawskiego), wraz z sąsiednią gminą Šempeter-Vrtojba, przygotowały wspólną strategię dotyczącą stworzenia jednolitego obszaru miejskiego. Ze względu na brak odpowiednich narzędzi prawnych umożliwiających opracowanie wspólnej strategii transgranicznej, a także z uwagi na potrzebę stworzenia wspólnej infrastruktury i usług w 2011 roku Gorycja, Nova Gorica i Šempeter-Vrtojba utworzyły europejskie ugrupowanie współpracy terytorialnej (EUWT-GO).

Celem tej inicjatywy było opracowanie planu jednego miasta transgranicznego i promowanie koncepcji współpracy, która daje realne szanse rozwoju. Dzięki decyzyjnym i wykwalifikowanym praktykom ugrupowanie EUWT-GO stało się organem pośredniczącym i beneficjentem pierwszego, i jak na razie jedyne, projektu zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT), wspieranego w ramach programu Interreg.

W dniu 29 lutego 2020 roku burmistrzowie Gorycji (Włochy) i Novej Goricy (Słowenia) – Rodolfo Zibera i Klemen Miklavič – świętowali razem w słoweńskiej stolicy Lublanie wejście Novej Goricy i Gorycji do drugiego etapu rywalizacji o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2025 (ESK 2025).

Przełamywanie barier

Nova Gorica została odgradzona w pośpiechu wzniesionym płotem od swojej włoskiej siostry, co stanowiło gest, który na pierwszy rzut oka wydawał się symbolem powrotu do gorzkich czasów podziału. Obecnie, w szczycie pandemii koronawirusa, dwóch burmistrzów spotyka się codziennie – ale utrzymując dystans.

Zespół GO!2025 umożliwił im spotkanie podczas inauguracji jednej z inicjatyw zrealizowanej przez EUWT-GO na potrzeby konkursu ESK 2025: „Virtual Cafe with GO! 2025 Nova Gorica – Gorizia”, transmitowanej na żywo za pośrednictwem oficjalnej strony projektu „GO! 2025 Nova Gorica – Gorizia” na Facebooku. Chociaż kontrole graniczne zostały tymczasowo przywrócone, wywołując w mieszkańcach poczucie smutku i frustracji, oba miasta nadal ściśle ze sobą współpracują, żeby razem stawić czoła wspólnemu wrogowi.

Jak poinformował burmistrz Miklavič: „Liczba zarażonych osób w Novej Goricy jest niska w porównaniu z resztą Słowenii, przy czym Nova Gorica była w stanie reagować szybciej niż inne miasta dzięki aktualnym danym na temat sytuacji we Włoszech, dostarczonym niemal codziennie przez mojego kolegę, burmistrza Ziberę. Życie obu miast jest ze sobą ściśle powiązane, a ta sytuacja nadzwyczajna uświadomiła nam, że konieczne jest opracowanie wspólnego systemu zarządzania, aby skutecznie radzić sobie z tego typu kryzysami”.

Zibera podkreślił, że rola odegrana przez EUWT-GO (europejskie ugrupowanie współpracy terytorialnej utworzone przez Gorycję, Novą Goricę i sąsiednią gminę Šempeter-Vrtojba) na tym obszarze przygranicznym może być wyraźnym sygnałem dla całej Europy. „EUWT-GO to Europa”, zaznacza Zibera. „Promujemy takie ideały jak Europa możliwości, czyli model współpracy, który powinny przyjąć także inne kraje”. Obaj burmistrzowie zgodzili się uznać EUWT-GO za kluczowy czynnik wspierający odbudowę gospodarczą i proces rozwoju transgranicznego po zakończeniu stanu wyjątkowego.

Jednocząc miasta i ich mieszkańców

Od wybuchu pandemii transgraniczne zespoły lekarzy pracują w sposób zdalny, a za pośrednictwem Facebooka organizowane są liczne wydarzenia, jak na przykład kursy języka słoweńskiego i włoskiego, które przyciągają setki osób. Dwaj burmistrzowie są ze sobą w stałym kontakcie, jednocześnie wzywając rządy swoich krajów do jak najszybszego ponownego otwarcia granicy oraz koordynując wspólne projekty wsparcia w kwestiach związanych z kryzysem. W tym samym czasie część mieszkańców dwóch miast wykorzystuje nowo zbudowany płot do gry w badmintona lub siatkówkę, inni gromadzą się po dwóch stronach, by świętować czyjeś urodziny, a rozdzielone pary umawiają się na randki.

Członkowie EUWT-GO zdają sobie sprawę z tego, że z powodu pandemii region będzie musiał zrobić dwa kroki w tył, ale wierzą też, że wcześniej zasiane ziarno współpracy zapuściło już głębokie korzenie w sercach i umysłach większości ludzi po obu stronach granicy, i dla tych mieszkańców oczywiste jest, że stanowią oni część tego wyjątkowego, zjednoczonego miasta.

Kandydaturę w konkursie ESK 2025 należy postrzegać jako szansę rozwoju dla tych obszarów przygranicznych, nie tylko w sektorze kultury. „Nasz region przygraniczny posiada bardzo ważne i skuteczne narzędzie, jakim jest EUWT, które powinno się teraz koncentrować na problemach gospodarczych naszego obszaru. Jego zadaniem jest wykorzystanie funduszy unijnych na projekty w dziedzinie gospodarki i rozwoju, co przyspieszy proces odbudowy”, podsumowuje Miklavič. ■

Filmy (zrealizowane na potrzeby ESK 2025):

Wersja skrócona: <https://youtu.be/ZfsOrRuGvhE>

Wersja pełna: https://youtu.be/ZOK-VoXmM_0

Fundusze UE pomagają przedsiębiorcom przetrwać pandemię koronawirusa

Stoimy w obliczu kryzysu zdrowotnego, społecznego i gospodarczego, który przybrał niespotykaną dotąd skalę. Europejskie firmy martwią się o wpływ pandemii COVID-19 na ich pracowników, przepływy gotówkowe, plany biznesowe, a nawet zwyczajne przetrwanie na rynku. Kryzys spowodował zamrożenie działalności gospodarczej w wielu krajach i na wszystkich etapach łańcuchów wartości.

Prognozy dotyczące wpływu pandemii na rynek pracy przedstawiają się równie dramatycznie, a najślabi odczują te skutki najdotkliwiej. Nie jesteśmy w stanie przewidzieć, jak długo potrwa obecny kryzys, ale możemy podjąć odpowiednie działania w pierwszej jego fazie, tzw. fazie „przetrwania”, które pomogą złagodzić trudności gospodarcze, przed którymi stoją europejskie przedsiębiorstwa.

Firmy pilnie potrzebują zabezpieczyć swoją płynność i uzyskać dostęp do przystępnych form finansowania, aby utrzymać się „na powierzchni”. Z tego względu Komisja Europejska mobilizuje europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne (fundusze ESI), chcąc reagować na te pojawiające się potrzeby w sposób jak najbardziej elastyczny. Fundusze ESI pomagają państwom członkowskim realizować trzy priorytetowe cele, do których w szczególności należą: **wydatki na opiekę zdrowotną, wsparcie mechanizmów zmniejszonego wymiaru czasu pracy oraz zapewnienie kapitału obrotowego dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP)**.

Komisja Europejska, we współpracy z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI), planowała przedstawić nowe udogodnienia w zakresie elastyczności wprowadzone w ramach inicjatywy inwestycyjnej w odpowiedzi na koronawirusa (CRII i CRII+), jak również omówić je na forum z zainteresowanymi stronami.

W tym celu za pośrednictwem platformy doradczej *fi-compass* zorganizowała pierwsze webinarium na temat „Instrumentów finansowych funduszy ESI w ramach inicjatywy inwestycyjnej w odpowiedzi na koronawirusa”, które odbyło się 11 maja. Przyciągnęło ono ponad 500 uczestników z instytucji zarządzających, instytucji pośrednictwa finansowego, instytucji unijnych i innych zainteresowanych stron.

Większa elastyczność finansowania

Webinarium oficjalnie rozpoczął Jonathan Denness, kierownik działu ds. instrumentów finansowych i stosunków z międzynarodowymi instytucjami finansowymi w DG REGIO Komisji Europejskiej. Przedstawił on ogólny kontekst **dwóch pakietów środków dotyczących instrumentów finansowych funduszy ESI: CRI i CRII+**. Niektóre z kluczowych zmian w zakresie elastyczności dotyczą złagodzenia wymogu modyfikacji ocen *ex ante* podczas dostosowywania istniejących instrumentów finansowych do działań podejmowanych w odpowiedzi na kryzys.

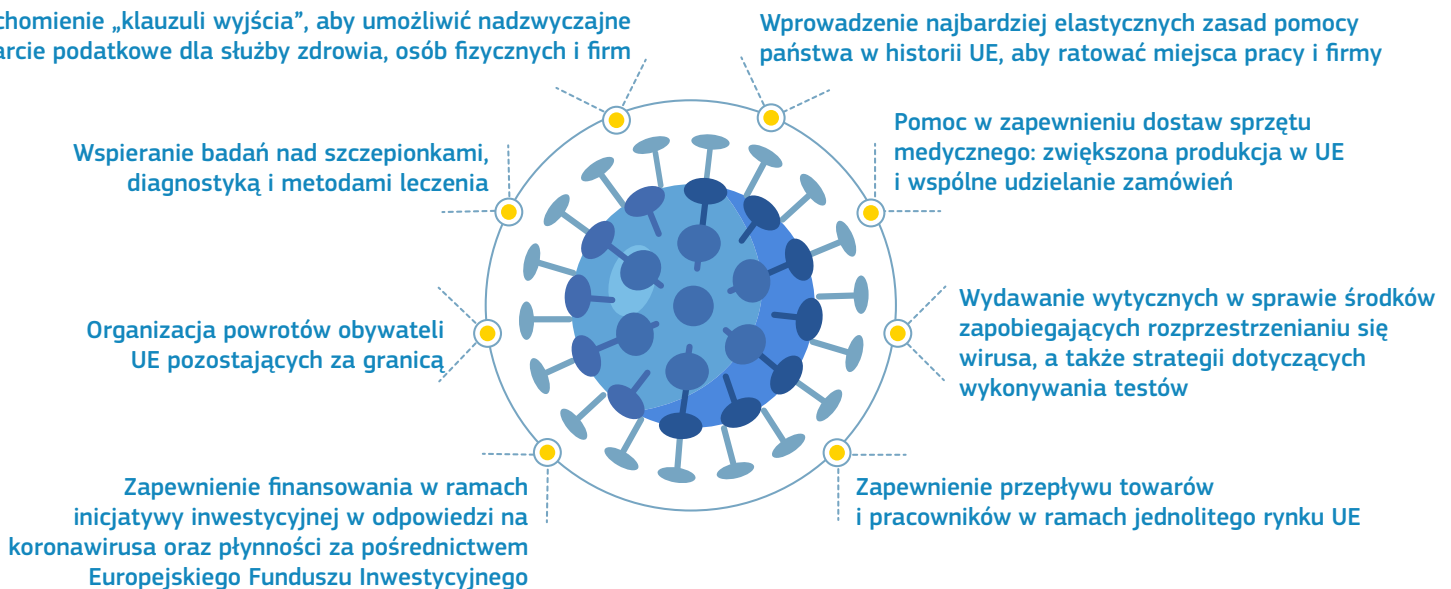
Nowe elastyczne zasady odnoszą się również do złagodzenia niektórych wymogów w przypadkach, gdy wsparcie dotyczy kapitału obrotowego. Instytucje zarządzające, krajowe banki prorozwojowe i ich partnerzy mogą korzystać z tych elastycznych zasad, żeby móc jak najszybciej reagować na potrzeby przedsiębiorców. Pakiet środków obejmuje też zmiany do rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów 1303/2013 (RWP) oraz tymczasowe ramy pomocy państwa.

Loris Di Pietrantonio, kierownik działu w DG EMPL Komisji Europejskiej, wyjaśnił, że zmiany w RWP mają również zastosowanie do instrumentów finansowych Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). W ramach EFS 17 państw członkowskich opracowało już krajowe rozwiązania w zakresie pracy w zmniejszonym wymiarze czasu. Dzięki tym zmianom i szybkiej adaptacji udało się powstrzymać spadki na rynku pracy związane z COVID-19. Ponadto środki z EFS mogą być wykorzystane na pokrycie kosztów zatrudnienia personelu medycznego oraz produkcji sprzętu medycznego, leków i innych powiązanych artykułów.

Michael Pielke, kierownik działu w DG AGRI Komisji Europejskiej, przedstawił problem z punktu widzenia rolnictwa. W obecnym kryzysie instrumenty finansowe Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich pomogą rolnikom stawić czoła trudnościom gospodarczym dzięki niezależnemu kapitałowi obrotowemu.

Z kolei Frank Lee, kierownik działu doradztwa w zakresie instrumentów finansowych w EBI, wspominał, że platforma *fi-compass* opracowała arkusz informacyjny [„Przeciwdziałanie skutkom COVID-19 za pomocą instrumentów finansowych”](#). Ma on pomóc w uruchomieniu instrumentów finansowych funduszy ESI, w tym w połączeniu z dotacjami. Celem jest zachęcenie instytucji zarządzających, krajowych banków i instytucji prorozwojowych oraz innych zainteresowanych

REAKCJA UE NA KORONAWIRUSA

stron do korzystania z instrumentów finansowych funduszy ESI i opierania się na dotychczasowych (pozytywnych) doświadczeniach w tym zakresie.

Następnie lewa Zālīte, pracownik merytoryczny działu ds. instrumentów finansowych i stosunków z międzynarodowymi instytucjami finansowymi w DG REGIO Komisji Europejskiej, objaśniła przepisy dotyczące CRII i CRII+ oraz szczegóły innych inicjatyw w dziedzinie uregulowań, w tym środków pomocy państwa.

Dawanie dobrego przykładu

Podczas webinarium zaprezentowano dwa przykłady środków wdrożonych w odpowiedzi na pandemię COVID-19. Pierwszy został zaprezentowany przez Ivana Lesaya, dyrektora generalnego Slovak Investment Holding (SIH), który wyjaśnił, w jaki sposób instrument finansowy „SIH Anti-Corona Guarantee” pomaga firmom z segmentu MŚP na Słowacji.

Drugi przypadek dotyczył Polski, która również zareagowała szybko, przyjmując odpowiednie środki antykrzysowe. Aleksandra Kwiatkowska, dyrektor biura w Departamencie Programów Europejskich Banku Gospodarstwa Krajowego, przedstawiła poprawki do polskiego instrumentu finansowego – „Krajowego Funduszu Przedsiębiorczości Społecznej”, wskazując, że władze Polski skorzystały z nowych możliwości elastyczności w celu poprawy warunków zaciągania i spłat pożyczek dla przedsiębiorców.

Są to dobre przykłady na to, jak sprawnie zmobilizować instrumenty finansowe, żeby zaspokajały pilne potrzeby europejskich przedsiębiorców w czasie kryzysu. Komisja Europejska chciałaby w ten sposób zainspirować i wesprzeć instytucje zarządzające, krajowe banki prorozwojowe i inne organizacje w pozostałych państwach członkowskich.

Webinarium zakończyło się sesją pytań i odpowiedzi, podczas której eksperci z Komisji Europejskiej i EBI odpowiedzieli na pytania uczestników. ■

WIĘCEJ INFORMACJI

Webinarium: <https://bit.ly/2YLu204>

Odpowiedzi w formie pisemnej: <https://bit.ly/3g1gJyw>

W przypadku dalszych pytań związanych z instrumentami finansowymi funduszy ESI prosimy o kontakt z naszym zespołem w Komisji Europejskiej na adres: REGIO-B3-FINANCIAL-INSTRUMENTS@ec.europa.eu.

PUNKT DANYCH

Poprawa ochrony zdrowia i dobrostanu w regionach UE

Jednym ze stałych celów polityki spójności jest inwestowanie w ochronę zdrowia w wielu jej różnych aspektach, takich jak starzenie się europejskiego społeczeństwa, infrastruktura i zrównoważone systemy opieki zdrowotnej, e-zdrowie, zabezpieczenie zdrowotne i programy promocji zdrowia.

Biorąc pod uwagę specyfikę obecnego kryzysu, inicjatywa inwestycyjna w odpowiedzi na koronawirusa (CRII) obejmuje przepisy mające na celu przyspieszenie i zwiększenie wsparcia finansowego na wydatki związane z pandemią. Dotyczy to finansowania zakupu sprzętu sanitarnego, leków, aparatury do badań i leczenia, sprzętu medycznego (takiego jak respiratory i maski) oraz wsparcia dla grup szczególnie wrażliwych.

Ponadto wprowadzono przyspieszone procedury w celu wsparcia ponownej alokacji środków z unijnych funduszy polityki spójności. Poniżej przedstawiamy przegląd inwestycji planowanych w ramach programów od 2014 roku, wspieranych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR).

Jakie inwestycje w ochronę zdrowia mają pierwszeństwo?

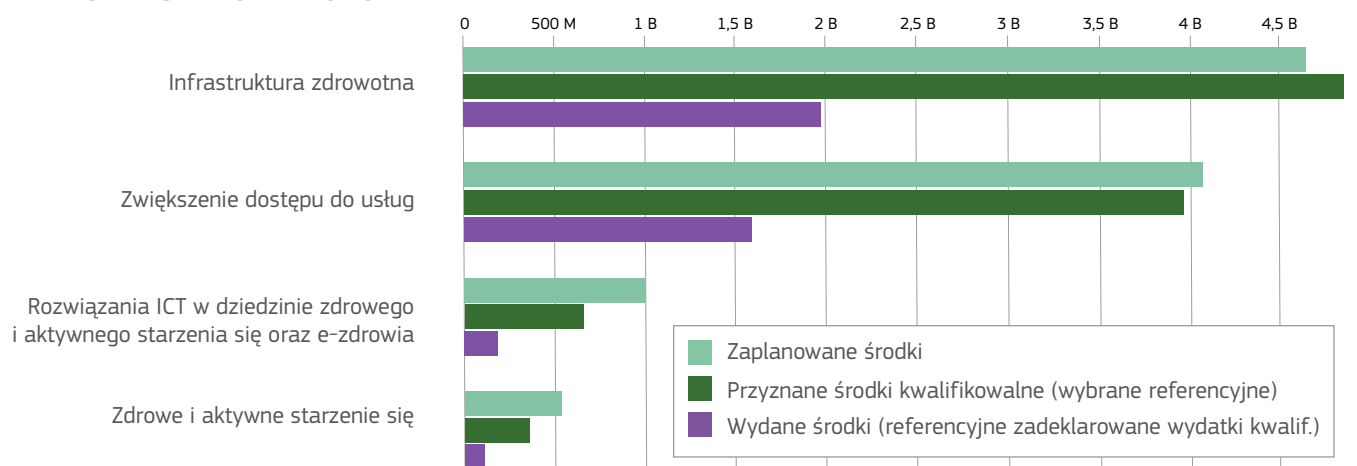
Z EFRR może być finansowanych wiele rodzajów interwencji. W wytycznych Komisji na lata 2014–2020 określono następujące priorytety:

- Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną w celu poprawy dostępu do opieki zdrowotnej i usług socjalnych oraz zmniejszenia nieuzasadnionych nierówności w zakresie zdrowia.
- Inwestycje infrastrukturalne, które przyczyniają się do modernizacji, transformacji strukturalnej i zrównoważoności systemów opieki zdrowotnej, prowadzące do wymiernej poprawy wyników zdrowotnych, w tym działania w zakresie e-zdrowia.
- Ukierunkowane inwestycje infrastrukturalne w celu odejścia od zinstytucjonalizowanej opieki na rzecz opieki świadczonej na poziomie społeczności.
- Wsparcie inwestycji infrastrukturalnych w obszarze opieki nad dziećmi, opieki nad osobami starszymi i opieki długoterminowej.

Inwestycje w zdrowie w ramach programów współpracy transgranicznej wychodzą naprzeciw potrzebom i wyzwaniom zidentyfikowanym w regionach przygranicznych.

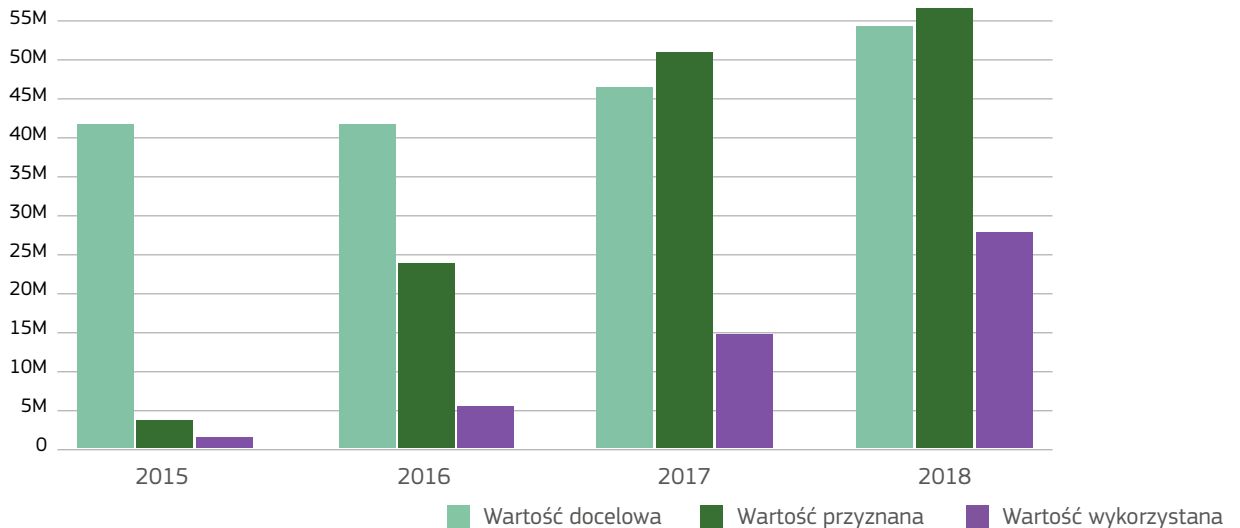
Początkowo nie wszystkie kraje planowały inwestowanie środków z EFRR w realizację celów związanych ze zdrowiem. W rzeczywistości tylko niewielka liczba państw członkowskich przydzieliła większe środki na różne kategorie projektów w dziedzinie zdrowia: Polska jest tego najlepszym przykładem, zajmując czołową pozycję we wszystkich kategoriach. Ogólnie rzecz biorąc, inwestycje w zdrowie za pośrednictwem EFRR są zazwyczaj charakterystyczne dla słabiej rozwiniętych krajów i regionów.

STAN INWESTYCJI W USŁUGI ZDROWOTNE W RAMACH POLITYKI SPÓJNOŚCI UE (EFRR, EFS) W OKRESIE 2014–2020

EFRR 2014–2020: POPULACJA OBJĘTA ZMODERNIZOWANYMI USŁUGAMI ZDROWOTNYMI (CO36)

Różnią się one jednak pod względem tempa wdrażania, zarówno na etapie podejmowania decyzji, które projekty sfinansować, jak i pod względem tempa realizacji już wybranych projektów. Słabiej rozwinięte regiony i kraje zwykle pozyskują środki z funduszy UE na potrzeby modernizacji służby zdrowia. Z kolei bogatsze kraje, które dysponują wyższymi budżetami krajowymi, a jednocześnie niższym poziomem unijnego dofinansowania na mieszkańca, w pierwszej kolejności przeznaczają pozyskane środki na inwestycje w takich obszarach jak badania i konkurencyjność MŚP.

Postępy w realizacji celów inwestycji

W latach 2014–2020 ustanowiono jeden wspólny wskaźnik do pomiaru „populacji objętej zmodernizowanymi usługami zdrowotnymi” – wskaźnik CO36, który jest definiowany w następujący sposób: „Szacowana część populacji określonego obszaru, która skorzysta z usług zdrowotnych wspieranych w ramach projektu. Dotyczy to nowych lub zmodernizowanych budynków bądź nowego wyposażenia dla różnych rodzajów usług zdrowotnych (profilaktyka, opieka ambulatoryjna lub szpitalna, opieka po zabiegu)”.

Wskaźnik opracowano po to, by umożliwić monitorowanie w sposób zagregowany ludności korzystającej z usług zdrowotnych, które zostały zmodernizowane dzięki unijnym środkom. Powyższy wykres przedstawia porównanie postępów w śledzeniu łącznej poprawy poziomu usług zdrowotnych w Europie według pomiaru wskaźnikiem CO36.

Porównując cele i postępy w ramach wspólnego wskaźnika, okazuje się, że nie dla wszystkich programów inwestycji w sektorze zdrowia tworzone są raporty dotyczące CO36. Faktem jest, że ten wskaźnik nie obejmuje wszystkich kwalifikujących się działań, które generują wiele innych wyników objętych wskaźnikami opracowanymi na potrzeby konkretnych programów, niedających się agregować.

Wspólny wskaźnik stał się zatem źródłem wielu wyzwań. Na przykład jedną z trudności, z jakimi borykają się koordynatorzy programów, jest ustalenie odpowiednich celów bez dokładnych informacji o tym, jakie projekty zostaną wybrane – właśnie dlatego z roku na rok przybywa więcej celów programowych. W przypadku każdego projektu gromadzone są dane liczbowe dotyczące populacji korzystającej z jego rezultatów. Jeśli w ramach jakiegoś programu realizowanych jest wiele projektów, grupy ludzi mające dostęp do ich wyników mogą się pokrywać, co może prowadzić do zawyżonych liczb w skali całego programu. Zdarza się, że aby temu zaradzić, dla niektórych programów ustanawiane są limity ludności objętej określonymi projektami. Kwestie wiarygodności raportowanych danych liczbowych można też rozwiązać na etapie ewaluacji skutków. ■

WIĘCEJ INFORMACJI

<https://cohesiondata.ec.europa.eu/stories/s/qyuv-h9j2>

Czy istnieją kwestie, które chcieliby Państwo omówić w przyszłych edycjach PUNKTU DANYCH *Panoramy*?

Czy istnieje zbiór danych, który chcieliby Państwo umieścić w otwartej platformie danych EFSI?

Jeśli tak, prosimy o kontakt na adres: REGIO-EVAL@ec.europa.eu

Zachęcamy do śledzenia najnowszych informacji na Twitterze [#ESIFOpenData](https://twitter.com/ESIFOpenData)

lub do zapisania się do naszego newslettera: http://ec.europa.eu/newsroom/index.cfm?service_id=788

INTERREG, ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ I EUROPEJSKI ZIELONY ŁAD

W 2020 roku Unia Europejska świętuje 30-lecie programu Interreg, doceniając współpracę we wszystkich jej formach. Drugi filar polityki spójności – program Interreg – idealnie wpisuje się w europejskie ideały, ponieważ zachęca regiony i kraje do stawiania czoła wyzwaniom, których nie da się pokonać inaczej niż w drodze współpracy.

Zainicjowanie programu Interreg w 1990 roku było przełomem w polityce spójności, a zarazem zwieńczeniem długiej i żmudnej debaty rozpoczętej kilka lat wcześniej. Od końca lat 70. ubiegłego wieku koncepcja łączenia funduszy unijnych w ukierunkowane, wieloletnie programy była testowana na przykładzie zintegrowanych programów rozwoju, a następnie zintegrowanych programów śródziemnomorskich. Oba wspomniane programy oznaczały radykalną zmianę typowych zasad, według których środki były przydzielane, polegających na zwracaniu wydatków poniesionych na poszczególne projekty wdrażane przez państwa członkowskie co roku – czyli systemu, który nie był już uważany za przekonujący z uwagi na brak strategicznego podejścia.

Od tamtego czasu polityka spójności, której Interreg jest nieodłącznym elementem, stanowi ramy interwencji UE, opierając się na podejściu programowym na szczeblach europejskim, krajowym i regionalnym. Z czasem dostosowano ją tak, by nie stracić z oczu najważniejszego celu, jakim jest działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju wszystkich regionów Europy. W ten sposób umożliwiła ona, i nadal umożliwia, władzom krajowym, regionalnym i lokalnym angażowanie się w nadrzędne strategie i sieci tworzone w ramach wszystkich polityk i ponad granicami państw.

Pokonywanie wyzwań klimatycznych i środowiskowych jest w dużej mierze częścią tego zrównoważonego rozwoju regionalnego. Od 30 lat to właśnie projekty Interreg przyczyniają się do łagodzenia zmiany klimatu i zazieleniania Europy.

Współpraca w obliczu zagrożeń

Wyzwania związane ze zmianą klimatu i ochroną środowiska pozwalają nam uzmysłwić sobie, jak duże korzyści płyną ze wspólnie realizowanych przedsięwzięć. Pożary lasów nie respektują granic i często sięją spustoszenie po obu stronach. Podobnie jest w przypadku obszarów zalewowych w regionach przygranicznych, których zrównoważony rozwój wymaga ścisłej współpracy między wszystkimi zainteresowanymi stronami. Jeżeli władze po jednej stronie granicy zezwalają na tworzenie systemów odwadniania, będzie to miało natychmiastowy i długoterminowy wpływ na stan terenów podmokłych po drugiej stronie.

Zanieczyszczenia w rzekach i morzach, z tworzyw sztucznych czy też innych substancji, w znaczący sposób oddziałują na bardzo rozległe obszary geograficzne i jakość życia ich mieszkańców. Przez 30 lat zrealizowano tysiące finansowanych przez UE projektów, które powstały w odpowiedzi na te wyzwania, przynosząc wymierne korzyści regionom przygranicznym w UE, i nie tylko, tym samym budując zaufanie i szacunek społeczności zamieszkujących wspólne obszary.

Nie ulega wątpliwości, że dramatyczne skutki zmiany klimatu są obecnie odczuwalne tak w UE, jak i na całym świecie. Z każdym rokiem zwiększa się średnia temperatura atmosfery, a klimat zmienia się na naszych oczach. Ponadto z ośmiu milionów gatunków na planecie aż milion jest zagrożonych wyginięciem, a nasze ekosystemy są systematycznie zanieczyszczane i niszczone.

Interreg stał się nie tylko narzędziem reagowania w obliczu tych wyzwań, ale również źródłem wielu możliwości. W związku z tym społeczność Interreg, dzięki rozległej sieci współpracy budowanej przez ponad 30 lat, ma do odegrania istotną rolę w realizacji celów Europejskiego Zielonego Ładu.

Podejście strategiczne

Jest to nowa ogólnounijna strategia wzrostu, której celem jest transformacja zapewniająca obywatelom Unii sprawiedliwość i dobrobyt, a także budowa nowoczesnej, zasobooszczędnej i konkurencyjnej gospodarki, w której do 2050 roku wyeliminowane zostaną emisje netto gazów cieplarnianych, a wzrost gospodarczy nie będzie już uzależniony od eksploatacji zasobów.

Strategia ta ma również na celu ochronę, zachowanie i zwiększenie kapitału naturalnego UE oraz ochronę zdrowia i dobrobytu obywateli przed zagrożeniami i oddziaływaniami środowiskowymi. Komisja Europejska dobrze rozumie, że ta transformacja musi być sprawiedliwa i sprzyjająca włączeniu społecznemu; musi też na pierwszym miejscu stawiać ludzi i w sposób szczególny uwzględniać potrzeby regionów, branż i pracowników zmagających się z największymi trudnościami. Dzięki opieraniu się na lokalnych i oddolnych inicjatywach oraz ukierunkowaniu na kontakty międzyludzkie i integrację społeczną Interreg jest na idealnej pozycji do tego, by skutecznie realizować cele Europejskiego Zielonego Ładu.

PROGRAMY WSPÓŁPRACY TRANSNARODOWEJ (TN)

CLEANATLANTIC – TN INTERREG „OBSZAR ATLANTYCKI”

Uczestnicy projektu CleanAtlantic robią wszystko, aby podnieść świadomość różnych grup docelowych na temat źródeł, wpływu i potencjalnych rozwiązań problemu odpadów morskich oraz pokazać, jak grupy te mogą aktywnie zapobiegać zanieczyszczeniu wód, a także monitorować i ograniczać ilość tych odpadów. W Hiszpanii (Vigo, A Guarda, Illa de Arousa), Portugalii (Madera, Sesimbra), Francji (Le Pouldu) i Irlandii (Castlebar) przeprowadzono szereg kampanii informacyjnych skierowanych do szkół i społeczności rybackich.

Grupy docelowe wyrażają duże zainteresowanie i chęć zaangażowania, co jest kluczowe dla zmiany ludzkich zachowań i pełni ważną rolę w upowszechnianiu lepszych praktyk. Uczniowie szkół podstawowych i średnich zaangażowali się w szereg działań, takich jak monitorowanie obszarów przybrzeżnych, stosowanie protokołu monitorowania zgodnie z dyrektywą ramową w sprawie strategii morskiej oraz gromadzenie, klasyfikowanie i analizowanie odpadów morskich znalezionych na plaży. Na przykład podczas akcji monitorowania, zorganizowanej w Sesimbrze (Portugalia) na 700-metrowym odcinku plaży, 27 uczniów zebrało 934 przedmioty będące odpadami morskimi, o łącznej wadze 34,4 kg. Projekt „Active Ocean Literacy”, poświęcony świadomości morskiej, to kolejna inicjatywa, która zostanie zrealizowana jednocześnie w pięciu portugalskich miastach posiadających porty rybackie.

Wkład UE do całkowitego budżetu projektu w wysokości 3 249 241 EUR wyniósł 2 436 930 EUR.

www.cleanatlantic.eu

W wielu przypadkach współpraca między regionami i/lub państwami członkowskimi może przynieść wyższą wartość dodaną niż samodzielne próby rozwiązywania problemów. Faktycznie, biorąc pod uwagę transgraniczny charakter i skalę wyzwań, z myślą o których powstał Europejski Zielony Ład, wszyscy musimy się bardziej zaangażować. Krótko mówiąc, zieloną i neutralną dla klimatu Europę stworzymy tylko wtedy, gdy będziemy działać razem.

Ponieważ Europejski Zielony Ład oznacza spore zmiany, aktywny udział obywateli i ich wiara w sens transformacji mają zasadnicze znaczenie, jeśli chcemy, żeby planowane strategie zostały zaakceptowane i przyniosły efekty. Transformacja w kierunku społeczeństwa neutralnego dla klimatu jest zarówno wyzwaniem, jak i szansą na zbudowanie lepszej przyszłości dla wszystkich. W centrum tych działań są ludzie i ich codzienne życie – zmiany dotyczą w końcu tego, jak produkujemy, konsumujemy, jak się przemieszczamy, jak ogrzewamy lub chłodzimy nasze domy, jak wspólnie pracujemy i mieszkamy.

Zacieśnianie współpracy

Ważną rolę do odegrania mają nie tylko polityki i regulacje publiczne, ale również obywatele, społeczności i organizacje we wszystkich sektorach naszego społeczeństwa i gospodarki. W tym celu, w ramach Europejskiego Zielonego Ładu, Komisja wdroży Europejski Pakt na rzecz Klimatu, który poprzez szereg działań ma zachęcać do szerokiego zaangażowania społecznego w sprawy klimatu i środowiska. Celem paktu jest inspirowanie, wspieranie i tworzenie ram współpracy między obywatelami i organizacjami. Ponadto pomoże wykorzystać i dodatkowo wzmocnić obecnie realizowane działania, a także uruchomić i wesprzeć nowe inicjatywy, oferując dzięki temu możliwości w zakresie nauki, wymiany, współtworzenia i współpracy.

W opracowaniu tego nowego paktu znaczącą rolę może odegrać społeczność Interreg, jako że utrzymuje bliższe kontakty z ugrupowaniami wielostronnej współpracy terytorialnej, skupionymi wokół wspólnych obszarów naturalnych, takich jak pojezierza czy pasma górskie. Co więcej, społeczność ta może wykorzystać swoje wieloletnie doświadczenie z różnymi formami współpracy na wielu różnych poziomach i z udziałem wielu różnych podmiotów.

Zważywszy na międzynarodowy wymiar Europejskiego Zielonego Ładu, program Interreg może zapewnić ramy współpracy między państwami członkowskimi, a także między państwami członkowskimi i państwami trzecimi, w celu wypracowania wspólnych rozwiązań dla wspólnych problemów, a także promowania transgranicznej wymiany doświadczeń i wspierania wspólnych inicjatyw. Co więcej, oprócz promowania współpracy transgranicznej, transnarodowej i międzyregionalnej Interreg zapewnia też projektom współpracy bardziej strategiczne otoczenie polityczne, między innymi w formie unijnych strategii makroregionalnych czy Punktu Koordynacyjnego ds. Transgranicznych.

Strategie makroregionalne zapewniają ramy współpracy pozwalające na lepszą koordynację funduszy unijnych, krajowych i regionalnych mających znaczenie dla określonego obszaru geograficznego oraz na koncentrację inwestycji w strategiczne projekty i inicjatywy. Stanowią one międzysektorowe, integracyjne i obejmujące różne poziomy zarządzania narzędzie, które ma kluczowe znaczenie dla nawiązywania i wzmacniania współpracy w ramach Europejskiego Zielonego Ładu.

Wykorzystanie dostępnych możliwości

Wraz z unijnymi strategiami makroregionalnymi programy Interreg stały się kluczowym narzędziem rozwiązywania wielu palących problemów, takich jak ochrona różnorodności biologicznej i czysta energia, w odniesieniu do których strategia Europejskiego Zielonego Ładu wyraźnie podkreśla znaczenie projektów współpracy.

Ponadto, jak wskazano w komunikacie „Zwiększanie wzrostu gospodarczego i spójności w regionach przygranicznych UE”, duża część potencjału tych regionów wciąż jeszcze nie została wykorzystana. W tym przypadku dalsza współpraca w zakresie celów energetycznych, klimatycznych i środowiskowych, razem ze wspólnymi inwestycjami, może w znaczącym stopniu przyczynić się do zrównoważonej odbudowy gospodarczej.

Punkt Koordynacyjny ds. Transgranicznych, ustanowiony przez DG REGIO, ma na celu wspieranie tego procesu poprzez pomoc w usuwaniu potencjalnych przeszkód prawnych i administracyjnych dla współpracy transgranicznej oraz poprzez promowanie działań neutralnych pod względem emisji dwutlenku węgla wzdłuż granic i ponad granicami krajów UE.

WSPÓŁPRACA TRANSGRANICZNA W RAMACH EUROPEJSKIEGO INSTRUMENTU SĄSIEDZTWA (ENI CBC)

STRATEGIA „ZERO ODPADÓW”: PROGRAM WSPÓŁPRACY TRANSGRANICZNEJ DLA BASENU MORZA CZARNEGO 2014–2020 W RAMACH ENI

Celem projektu jest ogólne zmniejszenie ilości widocznych gołym okiem (>2,5 cm) śmieci, w tym odpadów z tworzyw sztucznych, związanych z rybołówstwem i sanitarnych, znajdujących na wybrzeżu, a także zmniejszenie do 2020 roku ilości odpadów na metr kwadratowy dna morskiego, w tym śmieci związanych z połowami, do poziomu z 2012 roku w takich miastach jak Odessa (Ukraina), Burgas (Bułgaria), Guria (Gruzja) i Tekirdağ (Turcja). Będzie to wymagało zebrania, sortowania i przyjaznego dla środowiska usunięcia co najmniej 1,5 tony śmieci zalegających na dnie oraz pół tony śmieci z wybrzeży i plaż w tych regionach.

Projekt opiera się na wynikach poprzedniej inicjatywy: „Integrated Land-use Management Modelling of Black Sea Estuaries” (Zintegrowane modelowanie zarządzania ujściami rzek do Morza Czarnego), finansowanej w ramach Programu Operacyjnego „Basen Morza Czarnego 2007–2013”. Pierwszym głównym działaniem przewidzianym w projekcie jest zbieranie i usuwanie odpadów morskich. W tym celu w czterech krajach zorganizowano kampanię „Fishing for litter” (Połów śmieci), skierowaną do 330 lokalnych rybaków i zachęcającą ich do zebrania z dna morskiego co najmniej 1,5 tony porzuconych narzędzi połowowych.

Trwają również kampanie dotyczące sprzątanía plaż, angażujące dzieci w wieku 7–16 lat wraz z ich nauczycielami. Projekt ma zachęcić nie mniej niż 1 600 osób do pomocy w oczyszczaniu plaż wokół Morza Czarnego, jednocześnie podnosząc świadomość społeczną, co jest niezbędne do osiągnięcia tego celu. Zespół projektu dotarł ze swoją kampanią do 75 szkół podstawowych/średnich, 50 organizacji pozarządowych i 25 lokalnych mediów w ramach tzw. „Programu edukacji ekosystemowej”, w który zaangażowanych jest łącznie 4 500 osób i w którym wykorzystywane są narzędzia multimedialne i gry online.

Tak jak poprzednio, w okresie programowania 2021–2027 program Interreg będzie kładł silny nacisk na wspieranie projektów dotyczących celów w zakresie klimatu i transformacji w kierunku bardziej zielonej, neutralnej dla klimatu i odpornej Europy. Z tego względu Komisja priorytetowo traktuje kwestie środowiska, klimatu i energii, a w szerszej perspektywie także potrzebę zrównoważonego rozwoju, uznając je za kluczowe aspekty, które będą uwzględniane we wszystkich programach Interreg po 2020 roku.

Ponadto wsparcie współpracy transgranicznej jest przewidziane we wszystkich proponowanych na lata 2021–2027 przepisach dotyczących polityki spójności. W nowym okresie programowania Komisja zamierza ułatwić i wzmocnić współpracę między regionami i państwami członkowskimi w ramach najbardziej znanych programów polityki spójności. Pomoże to również w realizacji dalszych projektów współpracy w zakresie celów energetycznych, klimatycznych i środowiskowych. ➤

WSPÓŁPRACA TRANSGRANICZNA W RAMACH INSTRUMENTU POMOCY PRZEDAKCESYJNEJ (IPA CBC)

PESCAR (PESTICIDE CONTROL AND REDUCTION) – PROGRAM INTERREG IPA CBC CHORWACJA – BOŚNIA I HERCEGOWINA – CZARNOGÓRA 2014–2020

Projekt PESCAR ma na celu ochronę środowiska, zachęcanie do wykorzystywania w sposób zrównoważony zasobów naturalnych i zwiększenie zdolności instytucjonalnych w zakresie ochrony środowiska. Chcąc zaradzić problemowi coraz szerszego stosowania pestycydów na obszarach przygranicznych w Chorwacji i Bośni i Hercegowinie, zespół projektu opracował system ostrzegania i prognozowania w zakresie występowania szkodników i chorób roślin, składający się z sieci aparatury meteorologicznej i stacji wizualnej kontroli szkodników, które zapewniają ostrzeżenia o warunkach pogodowych i szkodnikach.

Utworzono również wspólną bazę danych producentów rolnych, którzy będą otrzymywali zalecenia wydane na podstawie informacji o lokalnych warunkach pogodowych i stadiach rozwoju poszczególnych chorób i szkodników. Ponadto dane z systemu prognozowania zostały wykorzystane w strategii zrównoważonego zapobiegania zanieczyszczeniu pestycydami, w której zawarto plan działania oraz szczegółowe środki w zakresie zapobiegania zanieczyszczeniu pestycydami na obszarze objętym projektem.

Projekt miał bardzo integracyjny charakter, jako że partnerzy – m.in. administracja okręgu, ministerstwo, agencja rozwoju, uniwersytet i instytut rolnictwa – połączyli siły, żeby ograniczyć szkody powodowane przez pestycydy, szczególnie biorąc pod uwagę fakt, że zmiana klimatu wpływa na wydajność produkcji, a rolnicy nie mają wystarczających informacji na temat ukierunkowanego wykorzystania pestycydów i ograniczania ich stosowania. Partnerzy projektu zrozumieli, że zanieczyszczenia to problem, który nie ma granic, dlatego opracowany przez nich system, jak również seria warsztatów edukacyjnych i publikacji na temat ukierunkowanego stosowania pestycydów oraz targi rolne dostępne były na całym obszarze objętym projektem. Dzięki temu projekt mógł się przyczynić do ochrony środowiska, lokalnej społeczności i lokalnej gospodarki.

Projekt PESCAR, który rozpoczął się w lipcu 2017 roku, a zakończył w grudniu 2019 roku, realizowany był przez pięciu partnerów z Chorwacji oraz Bośni i Hercegowiny. Otrzymał dofinansowanie w kwocie 511 393,35 EUR ze środków EFRR i IPA II w ramach osi priorytetowej 2: „Ochrona środowiska i przyrody, poprawa skuteczności zapobiegania zagrożeniom oraz promowanie zrównoważonej energii i efektywności energetycznej” programu Interreg IPA CBC Chorwacja – Bośnia i Hercegowina 2014–2020.

<https://www.agroprognoza.eu/>

<https://www.interreg-hr-ba-me2014-2020.eu/project/pescar/>

<https://keep.eu/projects/19741/>

WSPÓŁPRACA TRANSGRANICZNA (CBC)

SAPOLL: INTERREG FRANCJA–WALONIA–FLANDRIA

Dzikie owady zapylające na obszarze przygranicznym Francja–Walonia–Flandria są cennym, ale wysoce zagrożonym zasobem. W celu ich ochrony konieczne jest utworzenie organizacji o charakterze transgranicznym, która mogłaby wspierać skoordynowane działania i tworzenie synergii między regionami. Bez wątplenia odrębne działania podejmowane po obu stronach granicy raczej nie doprowadzą do zrównoważonego zarządzania tym niezbędnym zasobem przyrody. Stawka jest wysoka, ponieważ dzikie owady zapylające, takie jak dzikie pszczoły, bzygowate czy motyle, są niezbędne do przetrwania rolnictwa i ekosystemów w tych regionach.

Zespół projektu SAPOLL wyszedł naprzeciw temu wyzwaniu, współpracując z zainteresowanymi stronami z Walonii, Flandrii i północnej Francji w celu wdrożenia transgranicznego planu działania na rzecz dzikich owadów zapylających. Plan ten zapoczątkował działania mające na celu ochronę zapylaczy poprzez zapewnienie podstaw naukowych, dydaktycznych i praktycznych niezbędnych dla mieszkańców regionów, decydentów, przedsiębiorców i zarządców gruntów. Plan ten powstał przy udziale zainteresowanych stron z obszaru przygranicznego, dlatego określono w nim wyzwania i cele istotne dla tego regionu, a także działania i zadania, które należy zrealizować w celu ochrony cennych owadów.

Zespół projektu SAPOLL koordynował też realizację zadań uzupełniających transgraniczny plan działania, które były niezbędne do jego pomyślnego wdrożenia.. W szczególności miały one na celu ujednoczenie i podział kompetencji w obrębie regionu transgranicznego, gdzie wiedza naukowa, doświadczenie w kampaniach informacyjnych i kompetencje w dziedzinie przyrody są bardzo zróżnicowane. Przeprowadzono więc działania obejmujące podnoszenie świadomości społecznej, komunikację i naukę obywatelską, aby jak najwięcej osób zrozumiało istotę problemów wynikających z utraty dzikich zapylaczy. Ponadto w trakcie projektu stworzono sieci obserwatorów – wzajemnie połączone i ujednoczone dzięki grupom roboczym i szkoleniom, zapewniono monitoring naukowy dzikich owadów zapylających na całym obszarze transgranicznym, a także wyznaczono granice obszarów o istotnym znaczeniu dla zapylaczy oraz usług zapylania.

www.sapoll.eu

NOWY ODCINEK PODCASTU „THIS IS EUROPE” DOSTĘPNY ONLINE

Najnowszy odcinek podcastu Interreg „This is Europe” przedstawia historie współpracy, przyjaźni i sąsiedztwa z całej UE.

Nowa linia tramwajowa połączyła francuski Strasburg z niemieckim Kehl. Cathy Gebhart-Levy, specjalistka ds. planowania mobilności w Strasburgu, zabiera nas na wycieczkę na drugi brzeg Renu, aby sprawdzić, w jaki sposób nowe połączenie tramwajowe wzmocniło związek miasta z jego długą i złożoną historią. Andrej Medved jest sołtysem wsi Šmarje, położonej na słabo zurbanizowanym obszarze Słowenii, gdzie próbuje on odwrócić (typowy) proces wyludniania się wsi, realizując śmiało i innowacyjne projekty, które przenoszą możliwości „wielkiej” Europy w sam środek jego małej społeczności. a na koniec udajemy się do małego nadmorskiego miasteczka w Hiszpanii, gdzie pewien rybak odkrył korzyści płynące z łączenia tradycji z innowacjami.

Audycja i subskrypcja dostępne tutaj: <https://this-is-europe.simplecast.com/episodes/neighbours>

WSPÓŁPRACA TRANSGRANICZNA (CBC)

EUROPEJSKI PROJEKT BADAWCZY DOTYCZĄCY WYKORZYSTANIA ZASOBÓW BIOLOGICZNYCH I ODPADÓW W BUDOWNICTWIE WSPIERA GOSPODARKĘ O OBIEGU ZAMKNIĘTYM

Projekt „Sustainable Bio & Waste Resources for Construction”, wspierany w ramach programu Interreg V-A Francja (La Manche) – Zjednoczone Królestwo i dofinansowany ze środków EFRR, obejmował transgraniczną współpracę badawczo-rozwojową między czterema uniwersytetami, dwoma stowarzyszeniami, jednym małym przedsiębiorstwem i jedną globalną korporacją. Jego celem było przekształcenie niewykorzystanych, uznanych za niewartościowe rolniczych produktów ubocznych i odpadów w opłacalne, niskoemisyjne materiały do izolacji budynków.

Zespół projektu osiągnął zamierzone cele, opracowując i konstruując trzy innowacyjne, niskoemisyjne prototypy izolatorów termicznych przeznaczonych dla budownictwa. Wykorzystał w nich zwykłe rolnicze produkty uboczne (słomę pszenną i rdzenie kukurydzy) oraz odpady z recyklingu (kołdry poliestrowe), czyli artykuły powszechnie dostępne na całym obszarze objętym programem.

Mobilizując zasoby odnawialne w celu poprawy efektywności energetycznej w budynkach, projekt umożliwił zmniejszenie emisji CO₂ i ochronę zasobów naturalnych, takich jak minerały wykorzystywane do produkcji tradycyjnych materiałów izolacyjnych budynków.

Dla twórców projektu równie ważne było podniesienie świadomości francuskich i angielskich zainteresowanych stron z sektora budowlanego na temat zalet tych nowych materiałów budowlanych, żeby zachęcić ich do dalszego rozwoju prototypów po zakończeniu projektu z myślą o ich komercjalizacji i szerszym zastosowaniu. Ponad 19 000 fachowców z sektora budowlanego zaangażowanych było w projekt poprzez wydarzenia, warsztaty, produkcję i testy miniprototypów oraz operacyjne wdrożenie prototypów w obiektach pilotażowych, a także poprzez konferencje, dwie społeczności internetowe (jedną francusko-, a drugą angielskojęzyczną), biuletyny i internetową ankietę zawierającą opinie i oczekiwania.

Jeśli chodzi o naukowy wymiar projektu, współpraca transgraniczna umożliwiła zgromadzenie w jednym miejscu osób posiadających wszystkie rzadkie umiejętności techniczne niezbędne do osiągnięcia sukcesu naukowego i dotarcia do masy krytycznej zainteresowanych stron mających wpływ na rynek – wszystko to nie byłoby możliwe bez współpracy ponad granicami.

UE sfinansuje 69% całkowitego budżetu projektu, szacowanego na około 1,8 mln euro (1,26 mln euro z EFRR).

<https://www.construction21.org/static/sbwrc-project.html>
<https://asbp.org.uk/sbwrc>

Nie ma jednego uniwersalnego przepisu na rozwój regionalny w każdym obszarze, zwłaszcza w kontekście współpracy terytorialnej. Jednak pewne zasady, takie jak partnerstwo, przejrzystość, pomocniczość i udział społeczeństwa obywatelskiego, razem stanowią istotny atut w realizacji polityki rozwoju. Pozytywnie wpływają na zacieśnianie współpracy między podmiotami sektora publicznego i prywatnego i dają możliwość łączenia wydajności z decentralizacją i aktywnym udziałem stron.

Zasady te są fundamentem programu Interreg – dzięki budowaniu zaufania i szacunku wśród ludzi program ten, we wszystkich swoich odsłonach, stał się instrumentem, który nie tylko wzmacnia spójność w obrębie UE, ale także bardzo skutecznie promuje wartości europejskie poza terytorium Unii. Wszystko to ma kluczowe znaczenie z punktu widzenia osiągnięcia wymiernych efektów realizacji ambitnych założeń Europejskiego Zielonego Ładu. ■

Macedonia Północna dołącza do strategii UE na rzecz regionu Morza Adriatyckiego i Morza Jońskiego

W dniu 2 kwietnia 2020 roku Republika Macedonii Północnej dołączyła do strategii UE na rzecz regionu Morza Adriatyckiego i Morza Jońskiego (EUSAIR) jako dziewiąty kraj uczestniczący. To bardzo dobra wiadomość z perspektywy projektów współpracy wdrażanych w całym makroregionie adriatycko-jońskim. Agneza Rusi Popovska, ambasador Macedonii Północnej w UE, oraz Marc Lemaître, dyrektor generalny Komisji Europejskiej, wspólnie witają najmłodszego członka EUSAIR.

Agneza Rusi Popovska

Macedonia Północna stała się dziewiątym krajem uczestniczącym w strategii EUSAIR – obok Albanii, Bośni i Hercegowiny, Chorwacji, Grecji, Włoch, Czarnogóry, Serbii i Słowenii. Jesteśmy wdzięczni za pomoc w dołączeniu do rodziny EUSAIR i jednocześnie cieszymy się, że możemy wnieść swój wkład w kontynuowanie współpracy regionalnej i rozszerzenie wielopoziomowego dialogu politycznego w sprawie większej integracji i bardziej zrównoważonego rozwoju makroregionu adriatycko-jońskiego.

Współpraca regionalna ma zasadnicze znaczenie dla zrównoważonego rozwoju i jest warunkiem niezbędnym procesu integracji europejskiej. Jako kraj bez dostępu do morza, przylegający do państw basenu Morza Adriatyckiego i Morza Jońskiego, Macedonia Północna

jest silnie zorientowana na pogłębianie partnerstw i powiązań, które generują wzrost gospodarczy i dobrobyt w regionie, promują wartości europejskie i przyczyniają się do integracji europejskiej.

Nowe, lepsze połączenia

Macedonii Północnej powierzono zadanie koordynacji działań w zakresie konektywności, które będzie realizować wraz z Włochami i Serbią. Zamierzamy wykorzystać zaufanie, jakim nas obdarzono, aktywnie promując integrację funkcjonalną sieci transportowych i energetycznych zarówno w regionie, jak i w całej UE. Lepsze połączenia transportowe i energetyczne mają zasadnicze znaczenie dla rozwoju gospodarczego i społecznego, ale wymierne rezultaty można osiągnąć jedynie dzięki współpracy i skoordynowanemu podejściu do pokonywania wyzwań i wykorzystywania możliwości.

Po podjęciu przez UE w marcu 2020 roku decyzji o otwarciu negocjacji akcesyjnych z Macedonią Północną mamy nadzieję, że włączenie jej do EUSAIR wzmocni polityczny wymiar strategii, a także pozytywnie wpłynie na proces integracji krajów kandydujących i potencjalnych krajów kandydujących do UE z tego regionu. Pogłębianie doświadczeń związanych z wdrażaniem polityk UE może jedynie wzmocnić siłę transformacyjną Unii w regionie oraz zwiększyć jego ogólną stabilność, bezpieczeństwo i dobrobyt.

Pandemia koronawirusa w najbardziej fundamentalny sposób uwypukliła potrzebę ścisłej współpracy, sprawnej koordynacji i solidarności w obliczu kryzysu i jego społeczno-gospodarczych konsekwencji. Jak podkreślono w deklaracji z Zagrzebia, ogłoszonej podczas szczytu UE – Bałkany Zachodnie w maju 2020 roku, po zniesieniu obecnych obostrzeń nastąpi nowy etap ścisłej współpracy w celu łagodzenia dotkliwych skutków społeczno-gospodarczych kryzysu.

Komisja Europejska przedstawi kompleksowy plan gospodarczy i inwestycyjny, aby zainicjować długoterminowy proces odbudowy gospodarczej regionu i jednocześnie przyspieszyć jego zieloną i cyfrową transformację, jak również wzmocnić konektywność i rozwój społeczny. Państwa członkowskie EUSAIR i inne zainteresowane strony powinny wykorzystać możliwości związane zarówno z wychodzeniem Europy z kryzysu, jak i z odświeżonymi planami integracji UE na Bałkanach Zachodnich do tego, by stworzyć ramy współpracy ukierunkowanej na wyniki i stymulującej zrównoważony rozwój w makroregionie adriatycko-jońskim.

Marc Lemaître

Włączenie Macedonii Północnej do EUSAIR wzmacnia wymiar polityczny tej strategii i wzmacnia jej rolę w procesach konwergencji i rozszerzenia Unii, zasadniczo czyniąc ją strategią makroregionalną na rzecz „rozszerzenia”, obejmującą pięć krajów IPA (Instrument Pomocy Przedakcesyjnej) i cztery kraje UE. Współpraca na równych zasadach wspiera proces wzajemnego uczenia się i wprowadzania odpowiednich przepisów UE w Macedonii Północnej, a także realizację priorytetów nowej Komisji, ze szczególnym naciskiem na dwa cele: „Silniejszą pozycję Europy na świecie” i „Europejski Zielony Łądek”.

Bez wątpienia pandemia COVID-19 przyniosła katastrofalne skutki dla Europy

i świata. Jednak pomimo tego, że Unia przechodzi wywołany tym poważny kryzys, zapewni Bałkanom Zachodnim niezbędne – i większe niż dotychczas – wsparcie. Przekazuje ponad 3,3 mld euro na zaspokojenie bezpośrednich potrzeb zdrowotnych i humanitarnych regionu oraz wsparcie średnio- i długoterminowych planów odbudowy społeczno-gospodarczej.

Zrównoważony i niewykluczający rozwój

Ponadto 27 maja 2020 roku Komisja przedstawiła odważny i kompleksowy plan odbudowy europejskiej gospodarki oparty na trzech podstawowych wartościach: solidarności, spójności i konwergencji. Dlatego jestem przekonany, że ramy współpracy EUSAIR mogą odegrać wyjątkową rolę, jako narzędzie pozwalające nie tylko na lepsze zaspokojenie najpilniejszych potrzeb, ale także na utworzenie drogi do bardziej zrównoważonego i sprzyjającego włączeniu społecznemu wzrostu gospodarczego w regionie adriatycko-jońskim.

Włączenie Macedonii Północnej nastąpiło we właściwym momencie – kiedy Komisja, państwa członkowskie i kraje IPA są zaangażowane w proces programowania okresu finansowania 2021–2027. Nadziedział czas, żeby priorytety EUSAIR były

odpowiednio odzwierciedlone we wszystkich odnośnych funduszach UE i wdrażane w drodze współpracy. Jestem pewien, że Macedonia Północna, wspierana przez administracje innych krajów uczestniczących w EUSAIR, może odnieść wiele korzyści ze współpracy makroregionalnej.

Zapraszam Macedonię Północną do czynnego udziału we wszystkich strukturach zarządzających EUSAIR, do dzielenia się własnym doświadczeniem jako kraju kandydującego we wszystkich odpowiednich sektorach i wykorzystywania go na równi ze wszystkimi krajami w regionie. Konieczne będzie uruchomienie wszelkich możliwych korzystnych środków, aby popchnąć gospodarki krajów EUSAIR w kierunku ożywienia gospodarczego, przyspieszyć transformację zarówno cyfrową, jak i ekologiczną oraz uczynić je bardziej sprawiedliwymi, odpornymi i zrównoważonymi dla przyszłych pokoleń. ■

WIĘCEJ INFORMACJI

<http://www.adriatic-ianian.eu/>

Emilia-Romania: przyciąganie talentów i pobudzanie innowacyjności

Emilia-Romania może się pochwalić historycznymi uniwersytetami i najwyższej jakości produkcją, doskonałymi warunkami życia, usługami na europejskim poziomie i potężnym systemem infrastruktury transportowej. Dzięki temu stała się węzłem o strategicznym znaczeniu nie tylko dla Włoch, ale i dla całej Europy.

Emilia-Romania należy do najbardziej rozwiniętych gospodarczo regionów Włoch. W ciągu ostatnich 20 lat stworzyła całą sieć powiązań między ośrodkami badań a przemysłem oraz między rynkiem pracy a systemem edukacji, zapewniając sobie w ten sposób możliwość skutecznego dostosowywania się i reagowania na wahania w gospodarce, dbając zarazem o rozwój innowacji i atrakcyjność regionu.

Dziś Emilia-Romania skupia się na wspieraniu rozwoju i budowaniu lepszej przyszłości dla wszystkich mieszkańców, w szczególności dla osób młodych i ich dzieci. Dzięki temu będą mogli żyć i wzrastać w regionie europejskim, który nawet w okresie naprawdę głębokich przemian potrafił wykorzystać swoją zdolność do identyfikowania tego, co w transformacji najlepsze.

Region Emilia-Romania jest położony w środkowo-północnych Włoszech i liczy prawie 4,5 miliona mieszkańców. Co znamienne, znajduje się w samym sercu najbardziej uprzemysłowionej części kraju. Ma godną pozazdrośczenia pozycję geograficzną, gdyż łączy północ i południe, a także Morze Śródziemne oraz północną i środkową Europę z krajami basenu Morza Adriatyckiego i Jońskiego. Region bierze swoją nazwę od starej rzymskiej drogi Via Emilia, która jest międzynarodową atrakcją turystyczną, podobnie jak gęsto zaludnione wybrzeże.

Zajmuje obszar o powierzchni 22 452 km² o zróżnicowanym krajobrazie (równiny, wyżyny i Apeniny), podzielony na dziewięć prowincji, do których należy między innymi prowincja Bolonia (stolica regionu), szczycąca się najstarszym na Zachodzie uniwersytetem, założonym w XI wieku.

Jest to ponadto jeden z wiodących regionów rolniczych kraju, gdzie rolnictwo wytwarza około 6 % PKB, częściowo dzięki pracy ponad 8 000 spółdzielni rolniczych. W celu zwiększenia swojej konkurencyjności sektor rolnictwa rozpoczął proces restrukturyzacji i przechodzenia na produkcję wysokiej jakości produktów, w tym zbóż, ziemniaków, kukurydzy, pomidorów, cebuli, owoców oraz winogron do produkcji wina. Dobrze rozwinięta jest także branża hodowli bydła i trzody chlewnej.

Inteligentny rozwój

Chcąc zbudować silną, otwartą, zrównoważoną i zglobalizowaną gospodarkę, władze regionu niedawno zobowiązały się do wdrożenia strategii inteligentnej specjalizacji – instrumentu stosowanego w całej Europie w celu poprawy efektywności polityk publicznych w zakresie badań naukowych i innowacji. Z tego względu zainwestowano w branże, które obecnie napędzają gospodarkę regionalną – budownictwo, przemysł rolno-spożywczy, mechatronikę i inżynierię mechaniczną, a także w nowe dziedziny nauk biologicznych, technologii dużych zbiorów danych i gospodarki kreatywnej.

Aby wzmocnić czynniki napędzające zmiany, w regionie są również rozwijane technologie informacyjno-komunikacyjne, zasady zielonej gospodarki, strategię na rzecz wyższej jakości życia i dobrostanu, a także działania wspierające innowację i modernizację usług oraz zrównoważenie środowiskowe systemów produkcji.

W ciągu ostatnich pięciu lat gospodarka regionalna stale się rozwijała, umacniając wiodącą pozycję Emilii-Romanii w kraju. Wskaźnik PKB na mieszkańca utrzymuje się znacznie powyżej średniej krajowej, notując wahania w skali roku wynoszące 0,5–1,5%, przy czym szacowana na okres 2017–2021 zmiana wyniesie 4,1% w porównaniu do średniej krajowej na poziomie 2,3% (szacunki sprzed COVID-19).

Najmocniejszą stroną gospodarki regionu tradycyjnie pozostaje eksport – Emilia-Romania zajmuje drugie miejsce we Włoszech pod względem wartości eksportowanych towarów, a pod względem wolumenu eksportu na mieszkańca plasuje się w europejskiej czołówce. W 2019 roku wzrost eksportu regionalnego w porównaniu z rokiem 2018 wyniósł 4,8%, co jest wartością znacznie wyższą niż krajowa (+2,5%), a także lepszą niż wynik Lombardii (0,4%) czy Wenecji Euganejskiej (1,1%). W ciągu pierwszych dziewięciu miesięcy 2019 roku eksport towarów z Emilii-Romanii przekroczył wartość 49 mld euro, ustępując pod tym względem jedynie Lombardii. Regionalny przemysł turystyczny również odnotował zdecydowany wzrost, zamykając pierwsze 10 miesięcy 2019 roku z ponad 57,4 milionami odwiedzających (+1,8% w stosunku do 2018 roku).

Wreszcie w 2019 roku wskaźnik zatrudnienia wyniósł 74,4% (ponad dwa miliony dostępnych miejsc pracy), niemalże osiągnąwszy europejski cel na 2020 rok wynoszący 75% i przekraczając średnią krajową o niemal 11 punktów procentowych.

Ten znaczący fakt wpływa nie tylko na regionalne aktywa gospodarcze, ale pociąga za sobą szersze konsekwencje. Region Emilia-Romania słynie z wyjątkowej, historycznie ugruntowanej cechy, jaką jest koncentracja organizacji i przedsiębiorstw należących do tego samego łańcucha wartości na określonym obszarze geograficznym. Wynika to z szeregu korzystnych warunków, takich jak postawy i tendencje sprzyjające dzieleniu się, nawet z konkurentami (wraz z idącymi za

tym skutkami społecznymi), duch przedsiębiorczości, dialog społeczny i ciągła wymiana między sektorami edukacji i biznesu. Zdolność wykorzystania tych warunków jako wspólnego czynnika rozwoju jest jednym z najmocniejszych atutów całego ekosystemu regionu, który odegrał decydującą rolę w różnych obszarach, na czele z transformacją cyfrową.

Wpływ polityki spójności

W okresie programowania 2014–2020 Emilia-Romania wykorzystała w pełni potencjał wsparcia oferowanego przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego i Europejski Fundusz Społeczny. Będąc jednym z wiodących regionów zarówno we Włoszech, jak i w Europie pod względem efektywnego wykorzystania tych zasobów i liczby sfinansowanych projektów, Emilia-Romania stworzyła i zintegrowała system terytorialny obejmujący instytucje lokalne, małe, średnie i duże przedsiębiorstwa, szkoły, wyższe uczelnie, instytucje badawcze i organizacje trzeciego sektora. Ponadto dzięki finansowaniu innowacji technologicznych i promowaniu współpracy między sektorem badań i biznesu Emilia-Romania zwiększyła swoją doskonałość technologii produkcji, poprawiła efektywność energetyczną i wewnętrzną kulturę cyfrową, zawsze bazując na ambicjach terytoriów i ich zdolności do wyznaczania nowych kierunków rozwoju. Dlatego też, oprócz wspierania wydajności, badań i innowacji, w regionie wdrażano również działania w zakresie odpowiedzialności społecznej i innowacji.

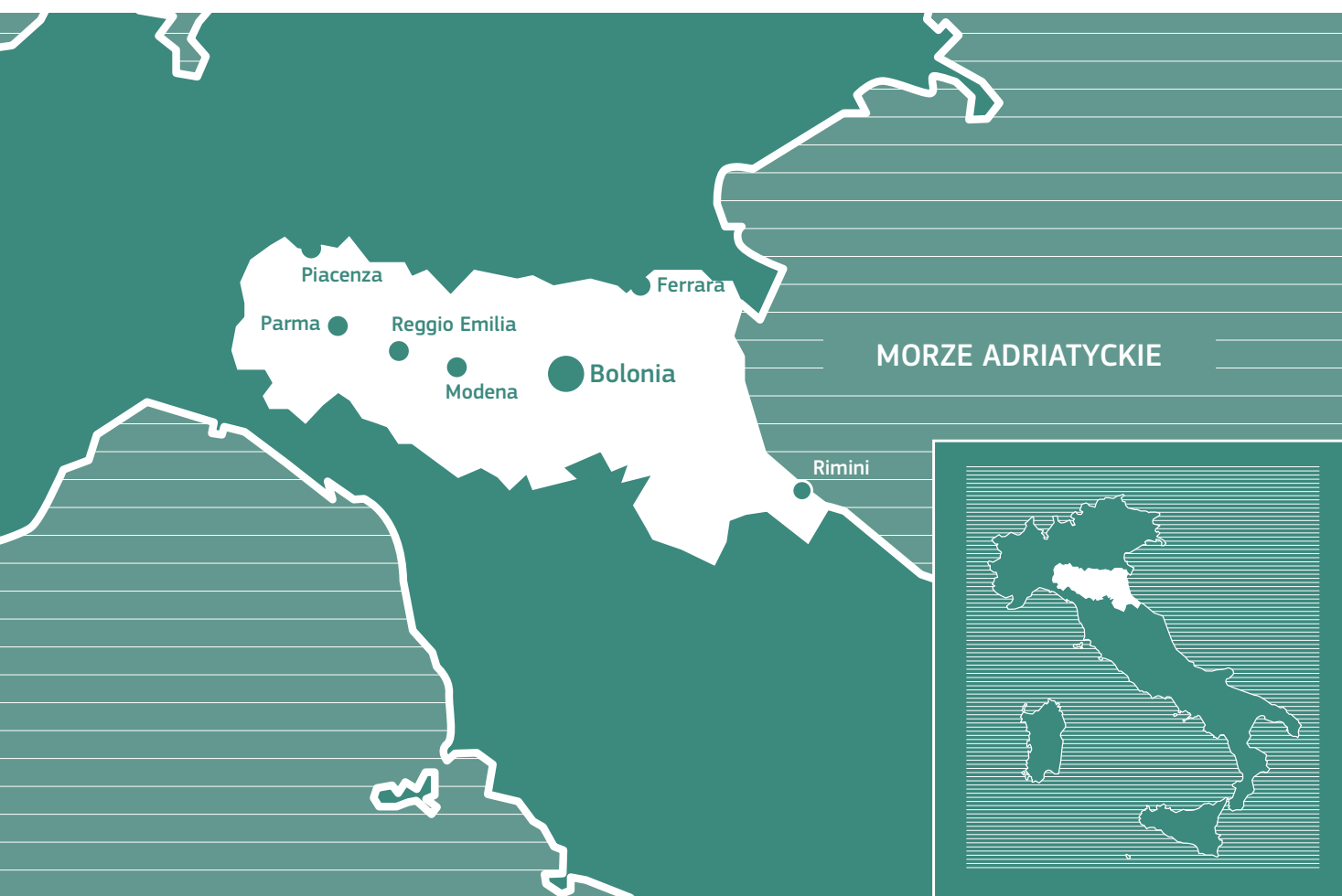
Spółeczna harmonia i spójność są wpisane niejako w DNA regionu, dzięki czemu był on w stanie realizować cele polityki spójności w każdym segmencie. Było to wyraźnie widać po dramatycznym trzęsieniu ziemi w 2012 roku, kiedy UE podjęła natychmiastowe działania na rzecz odbudowy wielu dotkniętych obszarów, umożliwiając wznowienie działalności produkcyjnej. Zasady współpracy i spójności stosowane przez lokalnych przedsiębiorców także pomogły rozpocząć proces odbudowy i wznowić produkcję. Ta gotowość do pracy w zespole jest dziś widoczna także w obliczu sytuacji kryzysowej spowodowanej przez pandemię COVID-19.

Sześć priorytetów gospodarczych

Regionalny program operacyjny (RPO) EFRR na lata 2014–2020 został wdrożony jako narzędzie osiągnięcia inteligentnego i zrównoważonego wzrostu. Kapitał ludzki i terytorialny znalazł się w centrum polityk regionalnych na rzecz zwiększenia atrakcyjności obszarów i miast. Otworzyło to nowe możliwości zatrudnienia i rozwoju przedsiębiorstw oraz wzmocniło konkurencyjność systemu gospodarczego dzięki dodatkowym środkom o wartości 481,8 mln euro na lata 2014–2020 przeznaczonym na fundusze krajowe i regionalne.

W ramach RPO ustanowiono sześć strategicznych priorytetów dotyczących rozwoju gospodarki regionu Emilia-Romania: badania naukowe i innowacje z myślą o transferze technologii do całego systemu produkcyjnego; rozwój technologii informacyjno-komunikacyjnych w celu zapewnienia ultraszybkiego internetu szerokopasmowego w całym regionie; zwiększenie konkurencyjności i atrakcyjności przedsiębiorstw w celu rozwoju gospodarki i zwiększenia zatrudnienia; gospodarka niskoemisyjna w celu zmniejszenia wpływu regionalnej gospodarki na środowisko; przeorientowanie i promocja zasobów przyrodniczych i kulturowych w celu przyciągnięcia turystów i zwiększenia doskonałości regionu; oraz atrakcyjne miasta angażujące mieszkańców jako miejsca możliwości, interakcji społecznych, potencjalnie przywracające rzeczywisty udział w społeczności.

Pod koniec 2019 roku środki dostępne z RPO EFRR 2014–2020 zostały w pełni wykorzystane. Z całkowitego przydziału alokowanego 99,6% środków, tj. 480 mln euro, a w ramach procedury składania wniosków wybrano 3 460 projektów, z czego ukończono już 1 407 (o całkowitej wartości inwestycji 832,4 mln euro).

Każda inwestycja wpisuje się w perspektywę długoterminowego wzrostu regionalnego. Przykładem jest tu ponad 23 mln euro przeznaczone na przekwalifikowanie dóbr kultury w celu stymulowania przyszłego rozwoju kultury i turystyki. Z tego względu strategiczny charakter nadano funkcji pełnionej przez lokalne społeczności w celu zwiększenia ich konkurencyjności, co wynika z przekonania, że globalną przewagę konkurencyjną należy opierać raczej na zdolności danego obszaru do wzmacniania własnej tożsamości, produkcji, kapitału społecznego i kulturowego, a także przyciągania przedsiębiorców, kapitału ludzkiego oraz innowacyjnych projektów o wysokiej wartości dodanej. Oba te cele wymagają synergii między inwestycjami publicznymi i prywatnymi oraz między europejskimi, krajowymi, regionalnymi i lokalnymi strategiami ukierunkowanymi na wspieranie wzrostu gospodarczego, tworzenie miejsc pracy i poprawę jakości życia.

Kolejnym priorytetem jest wsparcie badań naukowych i innowacji, i także na tym polu wyraźnie widoczna jest zdolność Emilii-Romanii do wykorzystywania pomysłów, doświadczeń i umiejętności. W ramach poprzednich finansowanych przez UE programów w regionie zaczęto budować sieć zaawansowanych technologii, aby rozwinąć regionalny ekosystem innowacji. Działanie sieci przyniosło zwielokrotnione efekty w dziedzinie badań przemysłowych, transferu technologii i atrakcyjności pod względem innowacji, torując drogę do osiągnięcia wyników na arenie międzynarodowej. Udało się to dzięki skupieniu uwagi na dwóch głównych kwestiach – zrównoważonym rozwoju i cyfryzacji – pokazując zdolność regionu do podejmowania znaczących wyzwań na poziomie europejskim, zwłaszcza w dziedzinie dużych zbiorów danych.

Międzynarodowa renoma

Skonsolidowany ekosystem i zintegrowane polityki regionalne w zakresie badań naukowych i innowacji stanowiły kluczowy czynnik stojący za dwoma znaczącymi międzynarodowymi wyróżnieniami przyznanymi w latach 2017 i 2019 – pierwsze od Europejskiego Centrum Prognoz Średnioterminowych, a drugie za superkomputer o niezwyklej mocy obliczeniowej, Leonardo, który po uruchomieniu byłby najpotężniejszym komputerem na świecie. Dzięki temu Bolonia dołączy do Barcelony i Helsinek w europejskiej sieci Europejskich Obliczeń Wielkiej Skali.

Ta duża infrastruktura cyfrowa opiera się na ludzkiej inteligencji, w związku z czym region intensywnie inwestuje w cenne umiejętności w tej dziedzinie poprzez finansowanie projektów w ramach programu operacyjnego Europejskiego Funduszu Społecznego, a także zapewniając podyplomowe szkolenia, stypendia doktorskie i granty badawcze oraz przeznaczając ponad 900 000 euro na innowacyjny program dla szkolnictwa wyższego poświęcony dużym zbiorom danych. Ma to na celu wyposażenie nowych absolwentów w wiedzę i umiejętności umożliwiające im przekształcanie dużych zbiorów danych w informacje o wysokiej wartości dodanej dla organizacji, w których pracują. Dzięki tym działaniom i międzynarodowym ambicjom regionalnego ekosystemu innowacji Emilia-Romania jest obecnie regionem, który przyciąga z zagranicy młodych utalentowanych ludzi o wysokich kwalifikacjach, zachęcając ich do rozwoju kariery w swoich dyscyplinach.

Wdrażając politykę spójności w całym regionie, jego władze nieustannie koncentrują się na wzmacnianiu powiązań między instytucjami, edukacją/szkoleniami, infrastrukturą badawczą i systemem gospodarczym/produkcyjnym. Dzięki temu, co zostało osiągnięte z pomocą funduszy europejskich i strategii pozwalającej przewidzieć dzisiejsze wyzwania, Emilia-Romania jest teraz gotowa stać się „europejską doliną danych”, odgrywając przy tym pierwszoplanową rolę w rewolucji cyfrowej zmieniającej oblicza gospodarki i społeczeństwa.

Co więcej, region ten jest w stanie reagować w sposób właściwy na współczesne wyzwania, takie jak epidemia COVID-19. W ciągu zaledwie kilku tygodni firmy i laboratoria badawcze wyszły z propozycjami 190 projektów badawczych obejmujących szeroki wachlarz zagadnień, od metod sanizacji poprzez technologie dystansowania społecznego i zdalnej pracy aż po nowatorskie wyroby medyczne. ■

WIĘCEJ INFORMACJI

<https://www.regione.emilia-romagna.it/>

Emilia-Romania ponawia swoje zobowiązanie do budowania lepszej przyszłości

Stefano Bonaccini, prezydent regionu Emilia-Romania, wyjaśnia, w jaki sposób jego region w pełni wykorzystuje fundusze unijne do inwestowania w zrównoważenie środowiskowe, gospodarcze i społeczne.

Emilia-Romania pokazuje innym regionom, jak umiejętnie wykorzystywać potencjał unijnych funduszy. Co pana zdaniem ukształtowało tę umiejętność?

Stoją za tym co najmniej dwa podstawowe czynniki. Pierwszym z nich jest zdolność administracji do alokacji środków finansowych w oparciu o wymagania i potencjał danego obszaru, w połączeniu z pragmatyzmem, terminowością i zaangażowaniem. Drugim czynnikiem jest z kolei zdolność samego terytorium – gmin, odwiedzających, a nawet poszczególnych osób – do wykorzystywania dostępnych możliwości, czy to procedury selekcji innowacyjnych procesów produkcyjnych czy też kierunku studiów.

W Emilii-Romanii te dwa aspekty rozwijały się obok siebie wraz z każdym kolejnym programem. Ale jest też trzeci istotny czynnik, a mianowicie dialog społeczny. W 2015 roku, bezpośrednio po zatwierdzeniu programów operacyjnych EFRR i EFS na lata 2014–2020, podpisaliśmy pakt na rzecz zatrudnienia ze wszystkimi podmiotami w regionie. Ponad 50 organizacji, w tym stowarzyszenia pracodawców i związki zawodowe, lokalne administracje, trzeci sektor, uczelnie wyższe i szkoły, syste-

matycznie ze sobą współpracowało przy planowaniu zadań w ramach regionalnej polityki rozwoju i polityki spójności. Koncentrowały się one na priorytetach i działaniach zmierzających do osiągnięcia wspólnego celu: zwiększenia wartości dodanej gospodarki regionalnej poprzez tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy. Obecnie środki z okresu programowania 2014–2020 zostały w całości wykorzystane, a bezrobocie – jeszcze przed pandemią – w ciągu pięciu lat spadło z 9% do 5%. Wykorzystujemy 100% funduszy europejskich i zawsze twierdzę, że gdybyśmy mogli otrzymać więcej środków, znaleźlibyśmy sposób na ich wydanie. Fundusze te będą stanowić jeden z filarów, na których będzie się opierał plan ponownego uruchomienia gospodarki w nadchodzących miesiącach.

Już od jakiegoś czasu trwają prace nad okresem programowania 2021–2027. Jakie priorytety wyznaczono dla Emilii-Romanii?

Mając na uwadze trwającą pandemię COVID-19, najważniejszym priorytetem jest ponowne otwarcie regionu. W związku z tym cieszymy się z akceptacji naszego wniosku o zmianę strategii w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, z których środki już zostały przeznaczone na nowe

potrzeby wynikające z kryzysu związanego z COVID-19. Obok Toskanii jesteśmy pierwszym regionem włoskim i jednym z pierwszych w Europie, który uzyskał zezwolenie na korzystanie z zasad elastyczności ustanowionych w ramach unijnej inicjatywy inwestycyjnej w odpowiedzi na koronawirusa (CRII). Dlatego po zdjęciu blokady gospodarki pierwsze 8,3 mln euro przeznaczymy na dofinansowanie projektów przemysłowych i badawczych w dziedzinie innowacyjnych rozwiązań. Bezpieczeństwo zdrowotne stanie się nową gałęzią przemysłu w naszym regionie. Akceptacja przez Komisję dodatkowo zwiększyła naszą pewność, że znajdujemy się na właściwej drodze do ostatecznego wyjścia z sytuacji kryzysowej, która od kilku miesięcy negatywnie wpływa na nasze życie. Pomogą nam w tym dodatkowe zasoby.

W perspektywie lat 2021–2027 będziemy musieli zmierzyć się z nowymi wyzwaniami społecznymi i terytorialnymi oraz podwoić nasze wysiłki zmierzające do osiągnięcia nieco innego modelu rozwoju niż w przeszłości. Nowe programowanie funduszy europejskich i nowy pakt, który podpiszemy, będą przede wszystkim uwzględniały zrównoważenie środowiskowe, gospodarcze i społeczne, a także tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy. Naszym celem jest

„ Nie ustaniemy w wysiłkach, by zamienić Bolonię i cały region w olbrzymi inkubator nowej nauki – europejski ośrodek badawczy zajmujący się najważniejszymi wyzwaniami nowego wieku. ”

przekształcenie produkcji w kierunku pełnego zrównoważenia poprzez inwestycje w kapitał ludzki, cele terytorialne, rolnictwo odporne na zmianę klimatu, odnawialne źródła energii i gospodarkę o obiegu zamkniętym, cyfryzację, nowy system socjalny i modernizację naszych usług socjalnych, a także tradycyjne gałęzie przemysłu stojące przed wyzwaniami związanymi z innowacjami. Idea Zielonego Nowego Ładu w Europie jest szansą, której nie możemy przegapić, szczególnie w tym regionie, który jest jednym z najbardziej zanieczyszczonych obszarów w kraju.

„Dolina danych” w Emilii-Romanii – skąd się wzięła idea tego projektu?

W dzisiejszym świecie duże zbiory danych są siłą napędową nowego modelu rozwoju gospodarczego i społecznego. W Emilii-Romanii pracujemy nad stworzeniem najpotężniejszej infrastruktury obliczeniowej służącej rozwojowi regionu i całego kraju, inwestując w przyszłość na być może większą skalę niż w jakimkolwiek innym regionie Włoch czy w większości regionów Europy. Projekt Emilia-Romagna Data Valley zakłada wzmocnienie instytucji badawczych i kompetencji naszego obszaru – gdzie już teraz znajduje się 70% mocy obliczeniowej Włoch – na potrzeby pla-

nowania pracy, działalności gospodarczej i społeczeństwa przyszłości. Wierzymy, że nasza zdolność kreowania doskonałości, dzielenia się wiedzą i tworzenia sieci kontaktów w świecie nauki pozwoli nam zwiększyć atrakcyjność naszego regionu. Jest to również możliwe dzięki wsparciu rządu włoskiego i wykorzystaniu możliwości oferowanych przez Europę, różnorodne projekty i kapitał ludzki o ponadprzeciętnej wartości.

W jakim kierunku projekt będzie ewoluował?

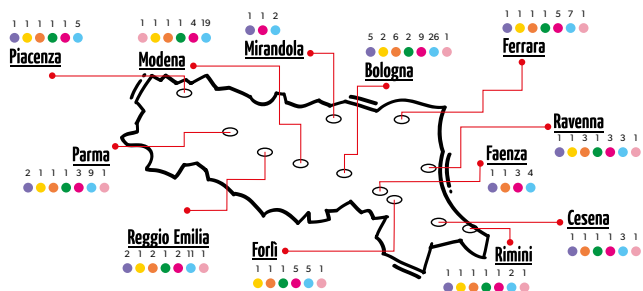
Nie ustaniemy w wysiłkach, by zamienić Bolonię i cały region w olbrzymi inkubator nowej nauki – europejski ośrodek badawczy zajmujący się najważniejszymi wyzwaniami nowego wieku. Prace na placach budowy instytutu badawczego Tecnopolo Bologna nie zostały wstrzymane, nawet podczas szczytu pandemii. Za kilka tygodni ukończymy pierwsze obiekty, w których umieszczone zostaną komputery Europejskiego Centrum Prognoz Średnioterminowych (ECMWF). I to nie wszystko: już wkrótce do Tecnopolo przyjedzie superkomputer Leonardo, więc dodatkowo staramy się znaleźć miejsce dla około 250 naukowców, których będziemy gościć w ramach projektu Copernicus. Nasza strategia ma dwa główne cele: przyspieszenie tych

inwestycji, tak by społeczność regionu mogła w pełni skorzystać z tej wyjątkowej przewagi konkurencyjnej, oraz inwestowanie w zasoby ludzkie. Dane to teraz podstawowy czynnik rozwoju, ale tylko wtedy, gdy znajdzie się osoby posiadające umiejętności optymalnego ich wykorzystania, w interesie ogółu społeczeństwa. Staramy się być w gotowości, ponieważ przyszłość zaczyna się tutaj i, co nie mniej ważne, te zmiany prowadzą do zapewnienia dobrobytu nas wszystkich i każdego z osobna. Z tych właśnie względów fundusze europejskie, gdy są wykorzystywane w sposób zintegrowany, stanowią niezwykle skuteczny instrument polityki regionalnej. ■

Sieć zaawansowanych technologii i stowarzyszenia Clust-ER

MAPPA DELLA RETE REGIONALE DELL'INNOVAZIONE

- **RETE ALTA TECNOLOGIA**
82 laboratori di ricerca industriale e 14 centri per l'innovazione uniti in rete
- **RETE DEI TECNOPOLI**
10 infrastrutture dislocate in 20 sedi sul territorio
- **RETE DEGLI INCUBATORI**
75 strutture a supporto della creazione e dello sviluppo di impresa
- **RETE MAN-ER**
22 laboratori di fabbricazione digitale e manifattura avanzata uniti in network
- **LABORATORI APERTI**
10 spazi attrezzati con soluzioni tecnologiche avanzate per favorire il confronto e la collaborazione
- **RETE TERRITORIALE SPAZI AREA S3**
10 spazi ospitati dai Tecnopoli per fornire servizi e informazioni
- **RETE DEGLI ISTITUTI TECNICI SUPERIORI (ITS)**
7 scuole di alta tecnologia e 20 percorsi biennali post diploma

Dzięki 86 laboratoriom w dziedzinie badań przemysłowych i 14 centrom innowacji w 20 obiektach instytutu Technopole sieć zaawansowanych technologii regionu Emilia-Romania zapewnia kompetencje, instrumenty i zasoby niezbędne do rozwoju biznesu. Korzystając z efektu synergii między organizacjami publicznymi i prywatnymi, uczelniami wyższymi i jednostkami badawczymi, sieć łączy środowisko badaczy ze światem produkcji. Kluczową siłą regionalnego ekosystemu innowacji jest tworzenie możliwości transferu wyników badań bezpośrednio do przedsiębiorstw. W 2018 roku w celu wzmocnienia sieci utworzono stowarzyszenia Clust-ER – wspólnotę organizacji publicznych i prywatnych (ośrodki badawcze, przedsiębiorcy, organizatorzy szkoleń). Clust-ER umożliwia ośrodkom badań i innowacji należącym do sieci współpracę z przedsiębiorstwami i uczelniami wyższymi w celu koordynacji działań i zapewnienia strategii na rzecz sektorów kluczowych dla regionalnej gospodarki: sektora rolno-spożywczego, budownictwa, energii i zrównoważonego rozwoju, kultury i kreatywności, zdrowia i dobrostanu, innowacji w usługach, inżynierii mechatronicznej i motoryzacji.

Sieć zaawansowanych technologii w Emilii-Romanii otrzymała wsparcie w wysokości 128 mln euro, z czego 90 mln pochodziło z EFRR.

<https://www.retealtatecnologia.it/>

SUPER wydajność dzięki regionalnym danym

W samym sercu instytutu Bologna Big Data Technopole, w regionalnej „dolinie danych”, rozwijana jest infrastruktura cyfrowa w ramach projektu SUPER. Będzie ona wykorzystywana do przetwarzania ogromnych ilości danych i konsolidowania usług w celu zapewnienia wysokiej jakości badań i innowacji technologicznych o szerokim zastosowaniu. Projekt skupi się w szczególności na genomice, medycynie regeneracyjnej, biobankach, zaawansowanych materiałach i innowacyjnych systemach produkcji. Dzięki temu region, który skupia 70% całkowitej mocy obliczeniowej Włoch i wkrótce przesunie się z 19 na 5 miejsce w światowych rankingach, otrzyma ogromną szansę na to, by stać się głównym międzynarodowym ośrodkiem w dziedzinie dużych zbiorów danych i sztucznej inteligencji.

Projekt Supercomputing Unified Platform Emilia-Romagna otrzymał kwotę w wysokości około 4 mln euro z EFRR na wsparcie badań naukowych i innowacji.

<https://www.regione.emilia-romagna.it/datavalley>

Modena otwiera laboratoria dla sektora kultury

To otwarte laboratorium, zbudowane w starej elektrowni w Modenie, jest częścią regionalnej sieci, która obejmuje 10 podobnych obiektów w stolicy regionu. Każde laboratorium poświęcone jest kwestiom najważniejszym dla danej części miasta, co daje obywatelom możliwość uczestnictwa i integracji w społeczeństwie cyfrowym. Modena stawia na kulturę, teatr i kreatywność, rozwijając współpracę między freelancerami, start-upami, instytucjami i obywatelami w celu opracowania zaawansowanych usług ICT, aby zwiększyć atrakcyjność miasta i zachęcić jego mieszkańców do większego zaangażowania.

Wkład EFRR w projekt o łącznej wartości 3,9 mln euro wyniósł 3 mln euro. Środki przeznaczone na przekształcenie obszaru przemysłowego i obsługę otwartego laboratorium w Modenie.

<http://www.laboratoriaperti.it/modena>

Badania i innowacje bliżej sektora produkcji

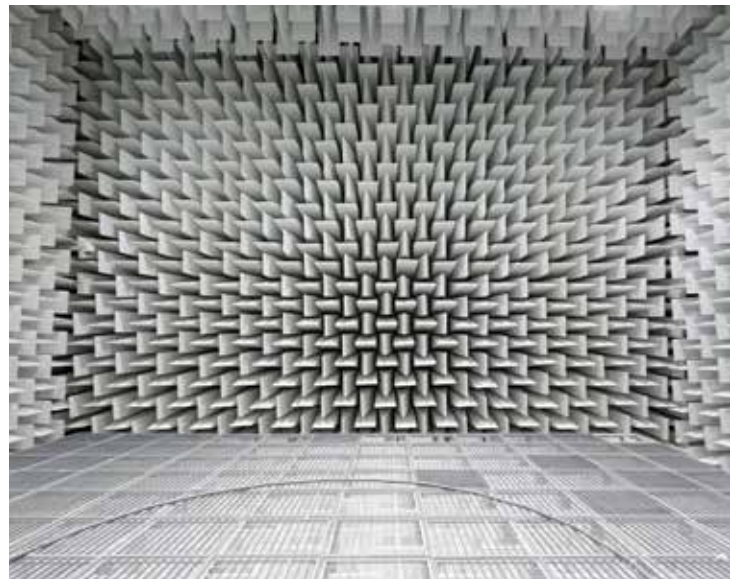
Instytut Technopole w Ferrarze to kompleks laboratoriów w dziedzinie badań przemysłowych i transferu technologii, w którym nawet najmniejsze fabryki mogą znaleźć kompetentne badania i przetestować nowe techniki produkcji, bardziej wydajne materiały i innowacyjne produkty.

Jest to ważny krok w kierunku wyeliminowania luki między badaniami, innowacjami i produkcją. Umożliwi on zakładom przemysłowym czerpanie korzyści z najnowocześniejszego wyposażenia naukowego i umiejętności wysoko wykwalifikowanych naukowców dysponujących aktualną wiedzą dzięki regularnym kontaktom ze światem podstawowych badań naukowych.

Wspierany ze środków EFRR instytut Technopole prowadzi laboratoria w takich dziedzinach jak biotechnologia stosowana w medycynie, zaawansowana mechanika, rewitalizacja architektoniczna i urbanistyczna oraz przebudowa i restauracja dóbr kultury, a także środowisko, woda, gleba i siedliska.

Na przykład MechLav to laboratorium w dziedzinie badań przemysłowych specjalizujące się w mechatronice i silnikach, innowacjach w usługach i cyfryzacji. Jest częścią sieci zaawansowanych technologii wspierającej realizację wielu projektów badawczych we współpracy z lokalnymi firmami, zarówno na poziomie krajowym, jak i międzynarodowym, umożliwiając zawieranie umów o partnerstwie.

<http://www.unife.it/international/research/technopoles#null>

Cesena stawia na młodsze pokolenia

W Bibliotece Malatestiana w Cesenie trwają prace nad odnowieniem sali kinowej i rozbudową biblioteki dla dzieci dzięki projektowi o łącznej wartości 2,95 mln euro, na który pozyskano unijne dofinansowanie z EFRR w wysokości 1,2 mln euro. Otrzymane środki zostaną przeznaczone na modernizację zaplecza artystycznego, kulturalnego i środowiskowego całego regionu. Biblioteka dla dzieci zostanie przeniesiona do obecnej sekcji dokumentalnej, dzięki czemu podwoi się ilość miejsca dla rosnącej grupy młodych czytelników (ich liczba wzrosła o 38% w ciągu ostatnich 12 miesięcy). Sala kinowa zostanie przeniesiona na parter, gdzie powstaną też nowe usługi, w tym teatr na 50 miejsc oraz nowa sala wykładowa i przestrzeń wystawiennicza.

To jeden z 20 projektów zaprezentowanych w 2018 roku. Innym przykładem jest tydzień kultury EnERgies, którego celem jest nadanie nowego charakteru walorom kulturowym regionu.

<http://www.comune.cesena.fc.it/malatestiana/ragazzi>

„Biomedyczna wioska”: rozkwit w zdrowym środowisku

Obecnie instytut Tecnopolo di Mirandola, finansowany głównie ze środków EFRR, jest częścią nowatorskiego zintegrowanego systemu, wyjątkowego w skali Włoch, obsługującego lokalne firmy i silnie powiązanego z Uniwersytetem w Modenie i Reggio Emilia. Ta „wioska biomedyczna” odgrywa rolę katalizatora inwestycji, tworząc lepsze rozwiązania dla systemu opieki zdrowotnej, który jest coraz bardziej zorientowany na medycynę spersonalizowaną i precyzyjną. W instytucie Tecnopolo powstaną dodatkowe dwa laboratoria, przestrzenie coworkingowe, pomieszczenia przeznaczone do tworzenia prototypów jako usługa dla firm oraz nowy inkubator przedsiębiorczości dla start-upów wyposażony w dedykowane biura i laboratoria. Do tej pory w infrastrukturę zainwestowano 4 250 000 euro, z czego 3 828 000 euro stanowiło dofinansowanie z EFRR.

Nowe instytuty Technopole oferują studia i kursy podyplomowe, a pierwsze studia magisterskie na Uniwersytecie w Modenie i Reggio Emilia ruszyły w 2019 roku. Mechanizmy przyspieszające wdrażanie innowacji, kontakty z regionalną siecią zaawansowanych technologii oraz dobre relacje z sieciami krajowymi i międzynarodowymi przyczynią się do umocnienia lokalnego ekosystemu. To z kolei przyspieszy dynamikę rozwoju, podniesie konkurencyjność sektora i przyciągnie zarówno młode utalentowane osoby, jak i uznanych naukowców.

<http://www.distrettobiomedicale.it/il-tecnopolo-veronesi-di-mirandola/>

Odpowiednie kroki ku zrównoważonej mobilności

Aby osiągnąć cele UE w zakresie ograniczenia emisji związanych ze zmianą klimatu, region Emilia-Romania wspiera ukierunkowane działania w sektorze transportu publicznego celem zachęcenia do zrównoważonej mobilności. Interwencje obejmują odnowienie taboru, a także zakup nowych autobusów i trolejbusów o niskim wpływie na środowisko – z napędem hybrydowym, metanowym lub gazowym. Do końca 2020 roku na lokalne drogi wyjedzie w sumie 170 ekologicznych pojazdów, z czego 125 jest już użytkowanych. Ponadto w planach jest też flota w pełni elektrycznych pojazdów i dwa pilotażowe systemy dystrybucji gazu do nowych autobusów.

Ponad 18 mln euro z EFRR zostało wykorzystanych na zakup środków transportu publicznego o niskim wpływie na środowisko. Z kolei fundusz na rzecz inteligentnego systemu transportowego i zrównoważonej mobilności zapewnił finansowanie w łącznej kwocie 28 mln euro.

<https://url.emr.it/qd857h0v>

Campovolo w centrum zainteresowania

Projekt przebudowy areny Campovolo rozpoczął się w 2018 roku dzięki unijnym dotacjom. Jej uroczyste otwarcie, uświetnione koncertem włoskiego piosenkarza i autora tekstów Luciano Ligabue, nastąpi 12 września 2020 roku.

To jedyny tego typu obiekt na świecie, który jest w stanie pomieścić nawet 100 000 osób podczas dużych imprez na otwartej przestrzeni, zapewniając maksymalne bezpieczeństwo i łatwy dostęp do lotniska Campovolo w Reggio Emilia. Projekt otrzymał też wsparcie w wysokości 1,7 mln euro ze środków publicznych regionu Emilia-Romania i EFRR na lata 2014–2020.

Ponadto w ramach projektu zmodernizowany zostanie teren lotniska o powierzchni 20 hektarów, aby zwiększyć atrakcyjność oferty rozrywkowej i rekreacyjnej miasta, zapewniając miejsce dla dużych imprez krajowych i międzynarodowych. Dzięki wykorzystaniu architektury krajobrazu i inżynierii środowiska trasy dostępu, przestronna strefa recepcji, przestrzeń dla dużych wydarzeń, a także pomieszczenia usługowe i kulisy zostały zaprojektowane tak, aby zapewnić widzom najlepszą widoczność i akustykę, jednocześnie gwarantując minimalny wpływ hałasu na obszary zamieszkałe.

<https://www.cvolo.it/>

Każda fotografia to osobna historia

#EUinmyregion to współtworzona z uczestnikami kampania komunikacyjna, która ma zwiększyć w Europie widoczność projektów finansowanych ze środków UE. Dzięki dostępowi do wsparcia i narzędzi komunikacyjnych instytucje zarządzające i beneficjenci projektów będą mogli zaprezentować obywatelom swoje regionalne sukcesy osiągnięte wspólnie z Unią.

W 2020 roku zachęcamy partnerów, takich jak instytucje zarządzające i beneficjenci projektów, do przesyłania zdjęć do konkursu na pocztówkę, w którym można otrzymać 300 pocztówek i szansę na wypromowanie w ramach działań komunikacyjnych DG REGIO. Prezentujemy

EU IN MY REGION

01 Partnerzy projektu **Acuinano** w Hiszpanii i Portugalii opracowują metody wykrywania metalicznych nanocząstek i ich wpływu na ekosystemy wodne i produkty akwakultury.

02 W ramach **Linking Alps** opracowywane są innowacyjne narzędzia i strategie łączenia usług informacyjnych z zakresu mobilności na „bezemisijnym” obszarze alpejskim w Austrii.

03 Dzięki realizacji projektu **Croatia Medfest** poświęconego zrównoważonemu rozwojowi turystyki osiem krajów basenu Morza Śródziemnego dzieli się swoim dziedzictwem kulinarnym.

04 Projekt **EUCycle** ma na celu pobudzenie transportu rowerowego w regionach na Węgrzech, w Belgii, Niemczech, Polsce i we Włoszech poprzez wdrożenie lepszych strategii i rozwiązań, aby umożliwić obniżenie emisyjności transportu.

05 Hiszpański projekt **Our Way** promuje, chroni i rozwija dziedzictwo kulturowe i naturalne w sześciu regionach za pośrednictwem sieci Greenways.

06 Fundusze UE są wykorzystywane na opracowanie nowych rodzajów herbaty chińskiej (*Camelia sinensis*) w ramach projektu **Goreana Tea Factory and Plantation** realizowanego na Azorach w Portugalii.

07 Projekt **SOUTH BALTIC MANORS** promuje historyczne zabytki położone w regionach przygranicznych na Litwie, w Polsce, Danii i Niemczech, przyczyniając się do ochrony i rozwoju regionalnego dziedzictwa i turystyki.

08 Projekt **TecnOlivo** poświęcony jest stosowaniu technik rolnictwa precyzyjnego w uprawie oliwek w Hiszpanii i Portugalii, aby pomóc hodowcom w monitorowaniu upraw i wspierać producentów w podejmowaniu decyzji.

09 Projekt **IndieCade** wsparł pierwszy międzynarodowy festiwal niezależnych gier, który jest organizowany od 2016 roku. Wydarzenie, które odbyło się w Paryżu w październiku 2019 roku, było współfinansowane przez EFRR we współpracy z Paris Games Week. Festiwal IndieCade 2020 odbędzie się online w dniach 16–24 października.

10 Dziedzictwo kulturowe związane z Napoleonem jest przedmiotem projektu **NAPOCTEP**, w ramach którego opracowywany jest zrównoważony produkt dla sektora turystyki mający na celu pobudzenie działalności gospodarczej w Hiszpanii i Portugalii.

11 Celem projektu **River Promenade III** jest przekształcenie transgranicznego regionu w Estonii i Rosji w obszar atrakcyjny dla sektora turystyki i biznesu.

12 Partnerzy projektu **Medtech4Europe** na Węgrzech, we Francji i w Niderlandach doskonalą polityki w zakresie badań, rozwoju i innowacji, aby skuteczniej wspierać technologie medyczne i systemy opieki zdrowotnej w UE.

09

10

11

12

WIĘCEJ INFORMACJI

Dowiedz się, jak wziąć udział: www.euinmyregion.eu

#EURegionsWeek: trzy w jednym

Europejski Tydzień Regionów i Miast w 2020 roku musi sobie poradzić z dwoma głównymi wyzwaniami: organizacją olbrzymiego wydarzenia w świecie po pandemii i obsługą rekordowej liczby wniosków dotyczących wydarzeń partnerskich. Rozwiązanie? Trzy tygodnie zamiast jednego!

Osiemnasta edycja Tygodnia Regionów i Miast, współorganizowana przez DG REGIO i Komitet Regionów, powinna odbyć się „na żywo” w dniach 12–15 października 2020 roku w Brukseli. Jednak zorganizowanie 500 sesji i jednocześnie przestrzeganie zasad dystansu społecznego byłoby prawie niemożliwe w ciągu pierwotnie zaplanowanego jednego tygodnia.

W związku z tym postanowiono, że wydarzenie potrwa aż trzy tygodnie, przy czym większość sesji udostępniona zostanie przez internet, a najważniejsze wydarzenia polityczne (takie jak dialogi obywatelskie czy nagrody REGIOSTARS) odbędą się w formie hybrydowej, czyli fizycznej i internetowej, podczas gdy wystawa i powiązane prezentacje będą dostępne tylko na miejscu.

„Restart. Europe. Together” – zgodnie z tym mottem w ciągu trzech tygodni trwania tegorocznej edycji kolejno pojawią się trzy tematy:

- › 5–9 października: **Wzmocnienie pozycji obywateli**
- › 12–15 października: **Spójność i współpraca**
- › 19–22 października: **Zielona Europa**, we współpracy z Zielonym Tygodniem.

Odbywający się co roku w Brukseli Tydzień Regionów i Miast to największe wydarzenie poświęcone polityce spójności. W 2019 roku przyciągnął rekordową liczbę uczestników – łącznie ponad 9 300 przedstawicieli lokalnych i regionalnych, instytucji zarządzających funduszami UE, promotorów projektów, ekspertów, pracowników naukowych itp., a także ponad 300 przedstawicieli mediów.

Liczba zgłoszeń na tegoroczną imprezę wzrosła ponad dwukrotnie w stosunku do wniosków otrzymanych w ubiegłym roku, a w przypadku REGIOSTARS 2020 padł kolejny rekord – 206 projektów zgłoszonych do tego wyjątkowego konkursu, w którym co roku nagradzane są projekty wyróżniające się wysokim poziomem doskonałości i proponujące nowe podejścia do rozwoju regionalnego. Ten znakomity wynik potwierdza z roku na rok coraz większe zainteresowanie udziałem w tym wydarzeniu.

Konkurs opiera się na następujących pięciu kategoriach: transformacja przemysłowa; gospodarka o obiegu zamkniętym; umiejętności i edukacja na rzecz cyfrowej Europy; zaangażowanie obywateli; oraz wzmocnienie pozycji młodzieży w ciągu 30 lat Interreg.

W tym roku krótkie prezentacje wszystkich kandydatów są dostępne na platformie konkursu, z której korzystają uczestnicy: <https://regiostarsawards.eu/>

Niezależne jury wybrało maksymalnie pięciu finalistów z każdej kategorii, których lista została ogłoszona 9 lipca. Głosy oddawane na projekty po tym dniu będą nadal trafiać na konto finalistów, którzy będą mieli szansę zdobyć nagrodę publiczności REGIOSTARS 2020. Wszystkim uczestnikom życzymy powodzenia! ■

WASZYM ZDANIEM

PANORAMA
czeka na
komentarze od
czytelników!

„Waszym zdaniem” to dział *Panoramy*, w którym zainteresowane strony na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim przedstawiają swoje osiągnięcia z okresu 2014–2020 i dzielą się swoimi poglądami na temat trwających i kluczowych dyskusji na

temat polityki spójności po 2020 r. *Panorama* zaprasza czytelników do dzielenia się swoimi opiniami w tej kwestii, i to w ich własnym języku. Mogą one zostać opublikowane w kolejnych wydaniach magazynu. Aby uzyskać więcej informacji na temat wytycznych i terminów, prosimy o kontakt na adres: regio-panorama@ec.europa.eu.

Kluczowa rola europejskich miast

Ivo Banek

Dyrektor ds. komunikacji, Eurocities

Straż miejska robi zakupy dla osób starszych zamkniętych w swoich domach. Hotele przekształcane są w schroniska dla osób bezdomnych. Mimo zamknięcia gospodarki z powodu koronawirusa kursują (często darmowe) autobusy i metro, które dowożą pracowników służby zdrowia do pracy. Wydarzenia kulturalne są udostępniane w internecie lub za pośrednictwem ekranów kinowych umieszczanych na ulicach.

Wszystkie te obrazy pojawiły się w mojej głowie, gdy usłyszałem słowa przewodniczącej Komisji Europejskiej Ursuli von der Leyen: „Nadszedł czas dla Europy”, kiedy zaproponowała projekt funduszu odbudowy z budżetem w wysokości 750 mld euro,

aby pomóc „odbudować i przygotować Europę dla następnego pokolenia”.

W wyniku kryzysu związanego z COVID-19 najbardziej ucierpiały miasta, jednak zareagowały szybko i w bardzo kreatywny sposób – chroniąc najbardziej narażone osoby, dostosowując usługi publiczne i wspierając lokalne firmy.

Mimo to sytuacja jest naprawdę alarmująca, ponieważ budżety miast zostały znacznie przekroczone i bez dodatkowego finansowania ich władze będą zmuszone wprowadzić ograniczenia w świadczeniu usług. Podobno we Włoszech pewien zdesperowany burmistrz zapowiedział, że jest gotów w pierwszej kolejności wyłączyć miejskie oświetlenie, żeby nie musieć ograniczać opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi czy zmniejszać świadczeń dla rodzin w potrzebie.

Nikt nie chce, aby w miastach przestało działać oświetlenie. Tak naprawdę uważam, że to właśnie miasta mogą otworzyć drogę do odbudowy Europy. Wśród wielu inspirujących przykładów jest Londyn, w którym duże obszary pozostaną wolne od samochodów nawet po zniesieniu obostrzeń. Drogi zostaną zarezerwowane dla pieszych, rowerzystów i autobusów – jak twierdzi sam burmistrz, „ulice Londynu zostaną przystosowane dla ludzi”. To samo dzieje się w innych miastach: Paryżu, Mediolanie i Budapeszcie, podczas gdy kolejne przekształcają swoje przestrzenie publiczne z myślą o bardziej ekologicznej, czystszej i zdrowszej przyszłości.

Amsterdam przyjął nową strategię na rzecz odbudowy gospodarczej, zwaną „modelem pączka”. Model ten wykracza

poza tradycyjnie przyjęte koncepcje ekonomiczne, stawiając na pierwszym miejscu potrzeby i dobrostan wszystkich obywateli i środowiska.

Ponadto miasta dzielą się swoją wiedzą i najlepszymi praktykami, na przykład za pośrednictwem platformy COVIDnews utworzonej przez sieć Eurocities, chcąc uczyć się od innych i wspierać się wzajemnie ponad granicami – tak wygląda solidarność europejska w praktyce.

Losy Europy ważą się w miastach. Nie jest jednak jasne, jak duża część ambitnego funduszu odbudowy trafi na szczeble lokalne. Obecnie większość środków skierowana jest do państw członkowskich bez informacji o tym, jaki wpływ na decyzje będą miały władze miast. To trzeba zmienić.

Globalny kryzys związany z COVID-19 wystawia na próbę całą Europę. Ale to sytuacja w naszych miastach pokaże, czy przeszliśmy tę próbę pomyślnie. Aby odpowiedzieć na potrzeby obywateli i przedsiębiorców, zaangażowanie miast musi być większe i bardziej ustrukturyzowane. Potrzebujemy nowych ram współpracy dla miast, regionów, krajów i Unii Europejskiej.

Nadszedł czas dla Europy Trzeba działać już teraz! ■

Audytorzy zapewniają rzetelność w zarządzaniu funduszami ESI

Franck Sébert, dyrektor ds. audytu w DG REGIO, od 2014 roku jest zwolennikiem bliskiego dialogu między audytorami z poszczególnych państw członkowskich. Poniżej dzieli się swoimi osobistymi refleksjami na temat współpracy i komunikacji w społeczności audytorów do spraw funduszy ESI.

Audyty programów w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (funduszy ESI) oznaczają pracę w środowisku o wysoce rozwiniętym stopniu przepisów technicznych i procedur oraz z bardzo dużą liczbą zainteresowanych stron. Interesy finansowe oraz zakres inwestycji i obszarów interwencji są ogromne. Administrowanie funduszami odbywa się na zasadach zarządzania dzielonego. Dlatego tak ważne jest, by audytorzy z ramienia Komisji oraz audytorzy w państwach członkowskich stosowali wspólne podejście i spójną koncepcję dotyczącą zapewniania rzetelności.

Służby audytu Komisji, instytucje audytowe w państwach członkowskich i audytorzy ds. funduszy ESI pozostają w bliskich i częstych kontaktach. Tematy, którymi na co dzień się zajmują, mogą wymagać szczególnej koordynacji z jednym państwem członkowskim lub instytucją audytową albo mogą być bardziej horyzontalne i dotyczyć organów ze wszystkich państw członkowskich.

Proszę nam zdradzić, jak przebiega współpraca audytorów zajmujących się kontrolą w ramach funduszy ESI?

Po pierwsze, audytorzy z Komisji są w ciągłym bezpośrednim kontakcie z audytorami z państw członkowskich, którzy również biorą udział w kontrolach prowadzonych przez Komisję, aby w ten sposób wzajemnie się od siebie uczyć i dzielić doświadczeniem. Coroczne spotkania w sprawie koordynacji audytów stanowią bardzo ważny element tej

dwustronnej wymiany: raz w roku służby audytu Komisji spotykają się z przedstawicielami instytucji audytowych w każdym państwie członkowskim, aby zapewnić odpowiednią koordynację harmonogramów i metodyki czynności audytowych. Jest to również obowiązek wynikający z przepisów RWP.

Nasza współpraca z audytorami z państw członkowskich wykracza jednak daleko poza obowiązki określone w rozporządzeniach. Od prawie trzydziści lat służby audytu Komisji i organy kontrolne państw członkowskich organizują coroczne posiedzenia plenarne w wybranym państwie członkowskim. Ponadto dwa lub trzy razy w roku w Brukseli odbywają się wielostronne spotkania techniczne w celu omówienia najnowszych wyzwań związanych ze wspólnymi podejściami i metodami w zakresie czynności audytowych oraz interpretacji odpowiednich przepisów. Dla audytorów należących do tej sieci są one szansą na wymianę doświadczeń i dobrych praktyk.

Dodatkowo rozwinięliśmy też praktykę tworzenia nieformalnych grup roboczych ad hoc złożonych z członków służby audytu Komisji i zainteresowanych audytorów z państw członkowskich, którzy wspólnie pracują nad konkretnymi tematami, a następnie składają sprawozdania do zatwierdzenia na posiedzeniu plenarnym. Grupy te pokazują, jak w praktyce działa zasada współwłasności produktów, które są wynikiem wspólnej analizy dotyczącej opracowania i przygotowania metodologii lub instrukcji w zakresie audytu.

Społeczność audytorów dokonujących kontroli programów finansowanych z funduszy ESI to sieć profesjonalistów wymieniających się najlepszymi praktykami i uczących się na podstawie wspólnych doświadczeń, która rozwinęła się w grupę specjalistów z różnych państw członkowskich, ale zjednoczonych we wspólnym wysiłku na rzecz ochrony interesów finansowych Unii i należytego zarządzania funduszami ESI.

Dlaczego ta współpraca jest aż tak ważna?

Dla służb audytu Komisji informacje na temat wyzwań napotykanym w terenie w poszczególnych państwach członkowskich i ich regionach są niezbędne do tego, by pomóc w przewidywaniu lub przewidywaniu trudności. Wymiana jest niezbędna do przekazywania audytorom informacji na temat narzędzi metodologicznych (metody czynności audytowych i kryteria oceny, listy kontrolne itp.) lub ważnych inicjatyw Komisji, takich jak:

- › monitorowanie ważnych zaleceń grupy wysokiego szczebla ds. uproszczenia dla beneficjentów funduszy ESI w zakresie kwestii audytowych;
- › bardziej proporcjonalne podejście do audytów w celu zapewnienia rzetelności w okresie programowania 2021–2027;
- › w odniesieniu do koordynacji podejść między instytucjami audytowymi a Europejskim Trybunałem Obrachunkowym – wdrożenie koncepcji

jednolitej kontroli i uniknięcie zbędnych obciążeń dla jednostek poddanych audytowi.

Warto przytoczyć przykład tej współpracy: w 2018 roku społeczność audytorów przyjęła i wydała „Kartę dobrych praktyk podczas prowadzenia czynności audytowych w ramach polityki spójności, EFMR i FEAD” dotyczącą cyklu audytów i potrzeby lepszej komunikacji z jednostkami kontrolowanymi.

Z kolei jedna z grup roboczych opublikowała niedawno dokument analityczny na temat dokumentacji i ścieżki audytu. Kolejna grupa robocza wspiera rozwój przyszłego prawa wtórnego w zakresie prób objętych audytem. Wcześniej wspierała ona przegląd decyzji Komisji ustanawiającej wytyczne dotyczące określania korekt finansowych dla wydatków finansowanych przez Unię w ramach zarządzania dzielonego w przypadku nieprzestrzegania przepisów dotyczących zamówień publicznych. Kolejna grupa pracowała nad tym, jak najlepiej wykorzystywać metody weryfikacji zarządzania podczas czynności audytowych.

Wiemy, jak ważne jest otwarte dzielenie się wynikami kontroli w celu zapewnienia legalnego i regularnego wydatkowania funduszy. Doradzamy też w dziedzinie stosowania wspólnej typologii błędów dla instytucji zarządzających i audytowych, aby zapewnić skoordynowane informacje zwrotne dla instytucji zarządzających i pomóc im usprawnić proces weryfikacji. Wkrótce dostępne będzie sprawozdanie z ustaleń kontroli przeprowadzonych przez Komisję w odniesieniu do okresów programowania 2007–2013 i 2014–2020. Jego celem jest wskazanie instytucjom zarządzającym, jakie błędy najczęściej się powtarzają, a także udostępnienie zdobytych doświadczeń, dobrych praktyk i spójnych standardów zawodowych.

Jakie są pana najcenniejsze doświadczenia wniesione z ostatniej wymiany między instytucjami audytowymi Komisji i państw członkowskich?

Zapewnienie tak pokażnej puli środków finansowych, jaką dysponują Europejski

Fundusz Rozwoju Regionalnego i Fundusz Spójności, w ramach zarządzania dzielonego z około 300 programami wdrożonymi w Europie, w których wykorzystano fundusze DG REGIO, jest rzeczywiście złożonym i trudnym, aczkolwiek fascynującym zadaniem. W rzeczywistości DG REGIO nie zatrudnia zbyt wielu audytorów. Głównymi podmiotami zapewniającymi rzetelność są setki audytorów w około 80 instytucjach audytowych w państwach członkowskich. Dla mnie bardzo ważna jest sprawna, codzienna wymiana informacji oraz przejrzystość w odniesieniu do pracy instytucji audytowych. Naszą rolą jest nadzorowanie czynności audytowych zgłaszanych przez naszych partnerów zajmujących się audytem i zapewnienie stosowania wysokich standardów, a także konstruktywna ocena wkładu audytorów krajowych i regionalnych w zapewnienie rzetelności i zgodności z przepisami. Oznacza to, że możemy polegać na instytucjach audytowych, zachowując ogólną odpowiedzialność za wykonanie budżetu i zapewnienie rzetelności.

W tym kontekście tym, co najwyżej cenię, jest profesjonalny kontakt z kolegami i koleżankami z państw członkowskich. Muszą sobie radzić z niewiarygodnie złożonymi zadaniami, a mimo to wywiązują się z nich w imponujący sposób, niezależnie od trudności. Dzięki współpracy i wsparciu specjalistów z działu ds. audytu DG REGIO pokazujemy, że Komisja nie jest anonimową instytucją. Za tymi wszystkimi wytycznymi, instrukcjami, uwagami do interpretacji, listami kontrolnymi i korektami stoją pracownicy służb, którzy są zawsze gotowi do pomocy.

Jakiej rady udzieliłby pan społeczności audytorów, zwłaszcza w kontekście obecnych wyzwań, takich jak pandemia COVID-19?

Audytorzy, zarówno w Brukseli, jak i w państwach członkowskich, znajdują się obecnie pod szczególną presją. Oczekuje się od nas, że będziemy w sposób elastyczny reagować na nałożone ograniczenia dotyczące pracy i podróżowania oraz brać pod uwagę trudności, przed którymi stoją państwa członkowskie i instytucje zarządzające programami. Mimo wszystko nie możemy narażać na

uszczerbek nadrzędnego obowiązku poszanowania zasad i prawa. Jak tylko kryzys się skończy, a nawet wcześniej, władza budżetowa poprosi o zapewnienie, że wszystkie fundusze, w tym inicjatywa inwestycyjna w odpowiedzi na koronawirusa, zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem i z poszanowaniem wszystkich mających zastosowanie obowiązków prawnych. Jest to spore wyzwanie dla nas, a tym bardziej dla audytorów z państw członkowskich, którzy znajdują się jeszcze bliżej procesów wdrażania. Zbliżająca się decyzja w sprawie zwiększenia finansowania na podstawie ostatnich wniosków Komisji dotyczących odbudowy naszych społeczeństw i gospodarek dodatkowo obciąży proces wdrażania i na pewno będzie niosła ze sobą nowe rodzaje wpisane w takie działania ryzyka.

Dlatego radzę innym audytorom, aby ponownie przyjrzeć się kwestii zwiększenia wydajności, aby pomóc w wyeliminowaniu nadmiernie rygorystycznego wdrażania przepisów i niepotrzebnej biurokracji poprzez zachęcenie organów zarządzających programami do opracowania znacznie uproszczonych form kosztów. Społeczność audytorów powinna kontynuować swoje czynności audytowe, kierując się naszymi wspólnymi wysokimi standardami, aby wzbudzić zaufanie obywateli Europy i zainteresowanych stron do skutecznego i zgodnego z przepisami wdrażania tak bardzo teraz potrzebnych funduszy, które pozwolą na odbudowę naszych gospodarek i konwergencję naszych terytoriów.

Jakie jest największe wyzwanie dotyczące zapewniania rzetelności w nowym okresie 2021–2027?

Społeczność audytorów odpowiedzialnych za fundusze ESI ma obowiązek nadal kierować się wysokimi standardami zapewniania rzetelności, jednocześnie stosując możliwie jak największe uproszczenia i zasady proporcjonalności, aby zmniejszyć obciążenia związane z audytem dla organów zarządzających programami i beneficjentów. ■

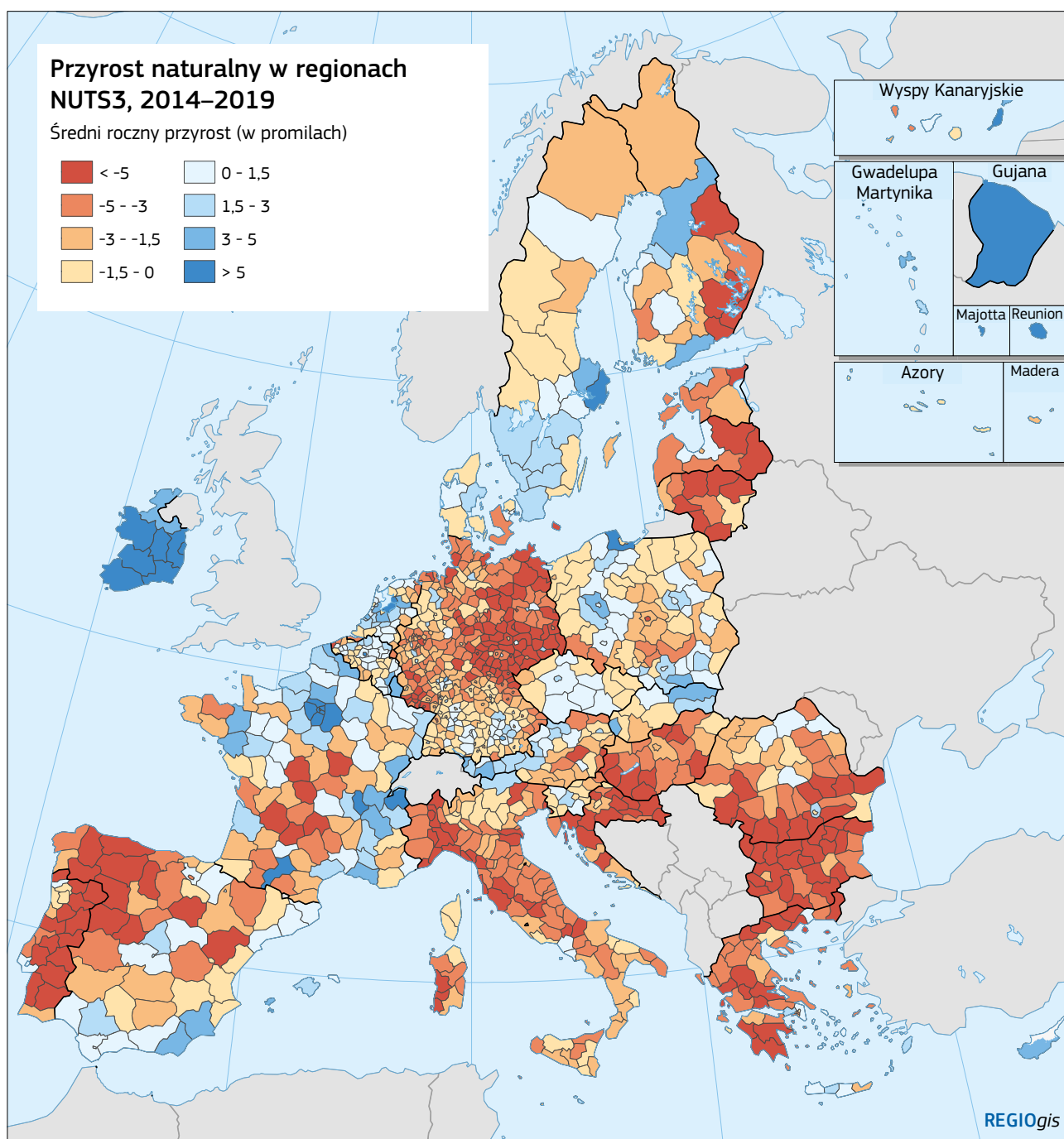
WIĘCEJ INFORMACJI

<https://europa.eu/!rP39yq>

Migracje ludności w obrębie UE i między regionami

Dwie widoczne poniżej mapy przedstawiają dwa czynniki stojące za regionalnymi zmianami w populacji. Pierwsza ilustruje przyrost naturalny, który w skali UE był ujemny. W latach 2014–2019 zgony w UE przekroczyły liczbę urodzeń o 1,2 mln. W tym samym pięcioletnim okresie ujemny przyrost naturalny zanotowano w trzech regionach na cztery. Dotyczyło to zwłaszcza obszarów wiejskich ze średnim rocznym przyrostem naturalnym wynoszącym -2,3 na tysiąc, w porównaniu z -1,2

w regionach pośrednich i 1,0 na obszarach miejskich. Jednak spadek przyrostu naturalnego na obszarach wiejskich nie wynika z niższego wskaźnika dzietności – w rzeczywistości w regionach niezurbanizowanych ten współczynnik jest nieco wyższy. Dzieje się tak, ponieważ regiony wiejskie charakteryzują się nieco starszą populacją i mniejszą liczbą kobiet w wieku rozrodczym w porównaniu z liczbą mężczyzn w tym samym wieku.

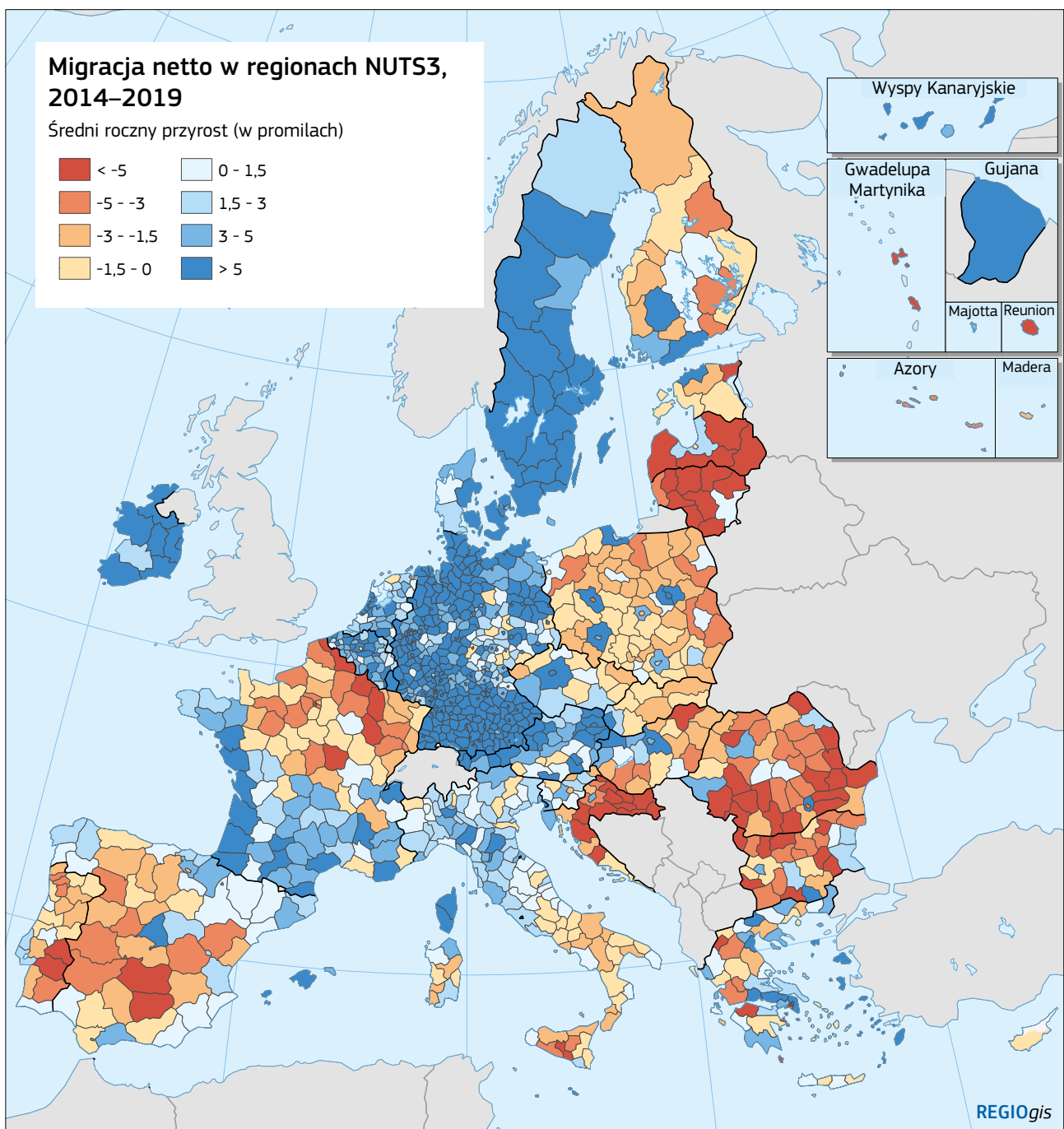

Przyrost w okresie 1.01.2014–1.01.2019

Źródło: DG REGIO, na podstawie danych Eurostatu (demo_r_gind3)

Migracja netto jest wyższa na poziomie UE – według danych statystycznych w latach 2014–2019 osób, które przeniosły się do UE, było o 5 mln więcej niż tych, którzy z niej wyjechali. Dane obejmują uchodźców, którzy pozostali w UE po kryzysie w 2016 roku. Migracja netto na poziomie regionalnym uwzględnia też przemieszczanie się ludności między regionami w UE lub w państwie członkowskim. W przeciwieństwie do

wskaźnika przyrostu naturalnego wskaźnik migracji netto jest dodatni we wszystkich trzech kategoriach regionów. Jest najwyższy na obszarach miejskich – średni roczny wskaźnik migracji netto wynosi tam 3,4 na tysiąc w porównaniu z 2,3 w regionach pośrednich i 0,6 na obszarach wiejskich. Niemniej jednak z dwóch na pięć regionów wyprowadziło się więcej osób, niż się w nich osiedliło. ■

ZAZIELENIANIE OBSZARÓW MIEJSKICH W EUROPIE ŚRODKOWEJ

**ŁĄCZNA WARTOŚĆ
INWESTYCJI
2 391 300 EUR**

**WKŁAD UE
2 005 050 EUR**

Projekt „Miejskie pasy zieleni” stworzył nowe możliwości dla mieszkańców i władz lokalnych w zakresie wspólnego zarządzania miejskimi terenami zielonymi w siedmiu krajach Europy Środkowej. Środowiska lokalne rozwinęły się, a jakość życia znacznie się podniosła dzięki inicjatywie finansowanej przez EFRR.

Parki, lasy i ogrody publiczne to „zielone płuca” miast i miasteczek. Nie tylko zapewniają mieszkańcom przestrzeń do wypoczynku na świeżym powietrzu, ale też zwiększają różnorodność biologiczną, poprawiają jakość powietrza, zmniejszają poziom hałasu i podnoszą atrakcyjność osiedli mieszkalnych.

W siedmiu krajach Europy Środkowej grupa złożona z dziesięciu instytucji rządowych i organizacji badawczych szukała nowych sposobów na osiągnięcie tych celów. Rezultatem ich pracy była realizacja projektu „Miejskie pasy zieleni” (Urban Green Belts) i publikacja podręcznika inteligentnego zarządzania, dostępnego na stronie internetowej projektu.

Inteligentna strategia

W ciągu trzech lat partnerzy dokonali oceny trzech modeli zarządzania opartych na inteligentnych technologiach i współpracy między zainteresowanymi stronami a władzami publicznymi.

Pierwszy z nich dotyczył wykorzystania potencjału geoinformatyki. Naukowcy zbudowali inteligentne narzędzie wspomagania decyzji planowania przestrzennego, które wykorzystuje dane satelitarne, aby pomóc regionalnym planistom w odpowiednim wykorzystywaniu terenów zielonych, ich utrzymaniu oraz ocenie, czy są zrównoważone i opłacalne.

Drugi model koncentrował się na angażowaniu społeczności. Zespół projektu „Miejskie pasy zieleni” stworzył przegląd metod, którymi można zachęcać mieszkańców do wnoszenia swoich pomysłów, planów zagospodarowania i uczenia się, jak wspierać otaczające ich zasoby przyrody.

Z kolei w odniesieniu do trzeciego modelu – zarządzania opartego na współpracy – oceniono różne sposoby, w jakie zainteresowane strony i jednostki samorządu terytorialnego mogą wspólnie pracować nad zagospodarowaniem terenów zielonych. Ta część obejmowała podręcznik szkoleniowy dla samorządów terytorialnych.

Trwałe efekty

Partnerzy projektu przetestowali swoje strategie w drodze ośmiu lokalnych działań pilotażowych opracowanych wspólnie z lokalnymi władzami. Sformułowane w ten sposób wnioski zostały uwzględnione w regionalnych zielonych planach działań, przy czym wiele inicjatyw kontynuowano już po zakończeniu projektu.

Na przykład jeden z programów zarządzania, w ramach którego mieszkańcy dbali o 26 terenów zielonych w Budapeszcie (Węgry), został rozszerzony na więcej obszarów w tym mieście. Z kolei w Mariborze (Słowenia) opracowany przez zainteresowane strony projekt dotyczący odnowienia miejskich terenów zielonych został włączony do lokalnego planu rewitalizacji.

Regiony biorące udział w projekcie wymieniły się także pomysłami i narzędziami. Na przykład Kraków rozważa obecnie opracowanie swojego własnego programu zarządzania, a chorwackie miasto Zadar korzysta z aplikacji do gromadzenia danych stworzonej w Padwie we Włoszech w celu poszerzenia swojego rejestru gruntów. ■

WIĘCEJ INFORMACJI

<https://www.interreg-central.eu/Content.Node/UGB.html>

PROJEKTY

MEDYCZNE URZĄDZENIE DO NOSZENIA NA CIELE USPRAWNIA OPIEKĘ NAD PACJENTEM

**ŁĄCZNA WARTOŚĆ
INWESTYCJI
4 617 460 EUR**

**WKŁAD UE
2 308 730 EUR**

Naukowcy z Belgii i Niderlandów stworzyli urządzenie do noszenia na ciele, które w czasie rzeczywistym monitoruje parametry życiowe pacjentów szpitali. Monitor, opracowany w ramach transgranicznego projektu „wearIT4health” finansowanego ze środków EFRR, zapewnia większy komfort podczas pobytu w szpitalu i odciąża zapracowane pielęgniarki i lekarzy, tak by mogli się skupić na opiece.

Male urządzenie bezprzewodowe usprawnia monitorowanie pacjentów w szpitalu i sprawdzanie ich wyników po wypisie, a w szczególności tych pacjentów, którzy nie znajdują się pod stałą obserwacją w nagłych przypadkach lub na oddziale intensywnej terapii.

Pacjenci szpitali są często podłączani do szeregu różnych urządzeń, z których każde sprawdza inny parametr czynności życiowych. Urządzenie wearIT4health mierzy pięć parametrów jednocześnie – tętno, nasycenie tlenem, współczynnik oddychowy, zmiany ciśnienia krwi i temperaturę skóry. Następnie wysyła odczyty bezpośrednio do prowadzonego przez szpital systemu dokumentacji medycznej pacjentów.

Ponieważ urządzenie jest przenośne i bezprzewodowe, jest dużo wygodniejsze i bardziej poręczne niż tradycyjne urządzenia do monitorowania. Personel może teraz przenosić pacjentów na inne oddziały bez konieczności odłączania ich od aparatury i ponownego jej podłączenia. Pacjenci mają też większą swobodę poruszania się po szpitalu, pozostając pod stałą i bezpieczną obserwacją.

Wsparcie dla personelu

Dzięki temu urządzeniu wygodne jest też prowadzenie dokumentacji, gdyż upraszcza gromadzenie, rejestrowanie i analizę danych pacjenta.

Pielęgniarki nie muszą już rejestrować odczytów z wielu różnych aparatów w ciągu dnia, co daje im więcej czasu na

zapewnienie opieki i wypełnianie obowiązków medycznych. Lekarze mogą szybko sprawdzać odczyty w centralnych rejestrach, dodawać komentarze lub edytować pliki, zachowując tylko najważniejsze dane.

Funkcje przetwarzania organizują masę danych, aby pomóc personelowi medycznemu w podejmowaniu najlepszych decyzji dla pacjentów. Na podstawie odczytów urządzenie oblicza wynik wczesnego ostrzegania (ang. early-warning score, EWS), aby w razie nieprawidłowości natychmiast powiadomić lekarzy. Opracowywany jest bardziej zaawansowany system ostrzegania oparty na modelach predykcyjnych, który będzie w stanie sygnalizować bardziej konkretne zagrożenia poważnymi problemami, takimi jak zawał serca.

Komercyjna współpraca

Urządzenie wearIT4health zostało zaprojektowane tak, aby było zgodne z systemami informatycznymi różnych szpitali w Euroregionie Moza-Ren, który obejmuje części Belgii, Niderlandów i Niemiec.

System został opracowany przez szpitale i firmy technologiczne w regionie, ale jego specyfikacja została zatwierdzona przez lekarzy i pielęgniarki, aby mieć pewność, że odzwierciedla on realia ich pracy. Zespół projektu uzyskał też porady od ekspertów w dziedzinie medycyny, biznesu i prawa.

Aby stwierdzić, czy urządzenie jest w pełni bezpieczne i spełnia normy medyczne, po zakończeniu testów laboratoryjnych zostało ono przetestowane na około 60 pacjentach w różnych szpitalach w regionie Moza-Ren.

Kiedy partnerzy projektu wearIT4health opracują ostateczną wersję produktu, trafi on do przedsiębiorstwa, gdzie zostanie ostatecznie przygotowany do wprowadzenia na rynek. Pomagają w tym MŚP i biura transferu technologii w całym regionie przygranicznym, zapewniając płynność procesu wejścia produktu na rynek i do sektora opieki zdrowotnej. ■

WIĘCEJ INFORMACJI

<http://www.wearit4health.com/>

PROJEKTY

BLIŻEJ PEŁNEGO RÓWNOUPRAWNIENIA W IRLANDII I IRLANDII PÓŁNOCNEJ

ŁĄCZNA WARTOŚĆ
INWESTYCJI
1 453 220 EUR

WKŁAD UE
1 235 240 EUR

Kobiety po obu stronach irlandzkiej granicy stanęły na czele swoich społeczności dzięki finansowanemu przez UE projektowi na rzecz budowania pokoju.

Mieszkańcy Irlandii Północnej i irlandzkich hrabstw położonych przy granicy nadal cierpią z powodu historycznego konfliktu. Wzmacniając pozycję miejscowych kobiet w obu regionach, autorzy projektu Next Chapter pragną walczyć o równouprawnienie płci i przyczynić się do budowania pokoju i pojednania.

W ramach projektu utworzono 10 ośrodków, zwanych „kapitułami”, w których miejscowe kobiety mogły się regularnie spotykać. Większość tych ośrodków znajdowała się na terenie Irlandii Północnej, ale swoje centra otworzyły też irlandzkie miasta leżące blisko granicy, takie jak Letterkenny i Cavan.

W comiesięcznych spotkaniach uczestniczyły łącznie około 310 kobiet z różnych środowisk i grup wiekowych. W ramach projektu organizowano też wydarzenia poświęcone tworzeniu sieci kontaktów, aby każda „kapituła” mogła się poznać i wymienić wiedzą podczas gościnnych prelekcji.

W każdym z ośrodków opracowano projekt wspólnotowy mający na celu zwiększenie równouprawnienia oraz działanie na rzecz pokoju i pojednania. Członkinie kapituły w hrabstwie Louth w Irlandii przeprowadziły analizę potrzeb miejscowych kobiet i opublikowały raport na temat barier, z jakimi się spotykają. Projekt wspólnotowy realizowany w Newtownabbey polegał na stworzeniu ulicznego muralu, który miał zachęcić okolicznych mieszkańców do rozważań na temat przeszłości, teraźniejszości i przyszłości tego obszaru.

Ośrodki były prowadzone niezależnie przez same kobiety, a w każdej kapitule wybierana była przewodnicząca, sekretarz i skarbnik. Zespoły następnie rekrutowały i szkoliły nowe członkinie, aby kontynuować pracę.

Inspirujące inicjatywy

Każdy ośrodek zapewniał odpowiednie szkolenia, aby pomóc członkiniom kapituły zaangażować się w procesy podejmowania decyzji publicznych i politycznych. Sesje dotyczyły wystąpień publicznych i umiejętności przywódczych, rozwoju kariery, zarządzania konfliktami i różnorodności kulturowej. Uczestniczki dowiedziały się również, w jaki sposób tworzone są przepisy w krajach po obu stronach granicy.

Każda członkini kapituły miała również dostęp do indywidualnych sesji coachingowych – 167 kobiet wzięło udział w ponad 670 sesjach.

Ponadto projekt ośmielił kobiety do wejścia w świat polityki, organizując dla nich spotkania z politykami z Irlandii i Irlandii Północnej. Ponad 80 kobiet wzięło też udział w wycieczkach z przewodnikiem do Dáil Éireann (niższa izba parlamentu Irlandii) i Zgromadzenia Irlandii Północnej (Stormont).

Dziewięć uczestniczek projektu jest obecnie zaangażowanych w politykę, a 14 uzyskało stanowiska w instytucjach publicznych, takich jak szkoły i organizacje pozarządowe. Ponadto ich działania przyczyniły się do zwiększenia spójności i integracji społecznej. ■

WIĘCEJ INFORMACJI

<https://www.thenextchapter.eu/>

PROGRAM

5–22 PAŹDZIERNIKA

Bruksela (BE)

18. Europejski Tydzień Regionów i Miast

12–13 PAŹDZIERNIKA

Bruksela (BE)

Forum regionów najbardziej oddalonych 2020 – „Razem dla zrównoważonej przyszłości”

NOTA PRAWNA

Komisja Europejska ani żadna inna osoba działająca w jej imieniu nie odpowiada za możliwy sposób wykorzystania informacji zawartych w niniejszej publikacji.

Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2020

Wersja drukowana: ISSN 2443-9029 KN-LR-20-002-PL-C
PDF: ISSN 1725-8243 KN-LR-20-002-PL-N

© Unia Europejska, 2020

Ponowne wykorzystanie jest dozwolone pod warunkiem wskazania źródła.

Ponowne wykorzystanie dokumentów Komisji Europejskiej dotyczących polityki jest regulowane decyzją 2011/833/UE (Dz.U. L 330 z 14.12.2011, s. 39).

Wykorzystywanie lub reprodukcja zdjęć bądź innych materiałów, które nie podlegają prawom autorskim UE, wymaga uzyskania zgody właścicieli praw autorskich.

Printed by Bietlot in Belgium

Ten magazyn jest drukowany w językach angielskim, bułgarskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, niemieckim, polskim, rumuńskim i włoskim na papierze pochodzącym z recyklingu. Internetowa wersja magazynu jest dostępna w 22 wersjach językowych na stronie internetowej: http://ec.europa.eu/regional_policy/pl/information/publications/panorama-magazine/

Prace nad treścią niniejszego wydania zakończyły się w lipcu 2020 r.

ZDJĘCIA (STRONY):

Okładka: © Region Emilia-Romania

Strona 3: © Unia Europejska

Strona 6: © iStock/sturti

Strona 7: Po lewej: © województwo łódzkie; Po prawej: © iStock/triloks

Strona 8: Na górze: © iStock/mediamasmedia; Na dole: © iStock/AndreyPopov

Strona 9: © iStock/Pgallery

Strona 10: © iStock/PatrikSlezak

Strona 11: © Science for Environment Foundation

Strona 13: © Nova Gorica/Šempeter-Vrtojba

Strona 19: © iStock/kjekol

Strona 20: © iStock/FabioFilzi

Strona 21: © iStock/gilaxia

Strona 22: Na górze: © iStock/sanddebeauthell

Strona 23: © iStock/joannatkaczuk

Strona 23: © iStock/scyther5

Strona 24: © Unia Europejska/Nuno Rodrigues

Strona 25: © Unia Europejska

Strona 26: © iStock/emmedici

Strona 27: © iStock/gerenme

Strona 30: © Region Emilia-Romania

Strony 32, 33, 34, 35: © Region Emilia-Romania

Strona 36: 01 © María Vázquez Ruiz de Ocenda; 02 © VWT

(Transport Association of Tyrol Ltd.); 03 © Croatia Medfest;

04 © Emilio Norali; 05 © Carlos López Gálvez;

06 © Gorreana Tea Factory; 07 © Jan Rusek

Strona 37: 08 © Projekt TecnOlive; 09 © Erasmus+ Glean;

10 © Gmina Sobral de Monte Agraço;

11 © Olga Smirnova; 12 © Medtech 4Europe

Strona 39: © Eurocities

Strona 40: © Unia Europejska

Strona 44: © iStock/RomanBabakin

Strona 45: © iStock/D-Keine

Strona 46: © iStock/izusek

BĄDŹ W KONTAKCIE

ec.europa.eu/regional_policy
cohesiondata.ec.europa.eu

@EUinmyRegion

EUinmyRegion

[flickr.com/euregional](https://www.flickr.com/euregional)

EUinmyRegion

euinmyregion

ec.europa.eu/commission/commissioners/2019-2024/ferreira_en
[@ElisaFerreiraEC](https://twitter.com/ElisaFerreiraEC)

Urząd Publikacji
Unii Europejskiej

Komisja Europejska
Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej
Kontakt – Agnès Monfret
Avenue de Beaulieu/Beaulieulaan 1 – B-1160 Bruxelles/Brussel
E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu